

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΦΑΝΕΣ ΕΔΑΦΟΣ

Υδροθεραπευτήριο στο φαράγγι του Γάλλου

Κάτσικα Βάσια Μπούγια Περσεφόνη

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΦΑΝΕΣ ΕΔΑΦΟΣ

Υδροθεραπευτήριο στο φαράγγι του Γάλλου

Σπουδάστριες Κάτσικα Βάσια
 Μπούγια Περσεφόνη

Επιβλέπων Τζομπανάκης Αλέξιος

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ - ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΧΑΝΙΑ, ΜΑΙΟΣ 2025

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ:

01.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ

σελ. 08 - 19

02.

ΥΔΑΡΕΣ ΕΔΑΦΟΣ

σελ. 20 - 35

03.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

σελ. 36 - 39

04.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

σελ. 40 - 43

05.

ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ

σελ. 44 - 95

06.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

σελ. 96 - 101

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

Το υδάτινο στοιχείο συνιστά τον πυρήνα της παρούσας μελέτης, καθώς ενσαρκώνει τόσο την περιβαλλοντική αξία του φυσικού τοπίου, όσο και την αέναη μεταβολή του, υπό την επίδραση της κλιματικής αλλαγής. Η ροή του νερού δεν διαμορφώνει μόνο τη γεωγραφία, αλλά και την ιστορική μνήμη των τόπων, λειτουργώντας ως νήμα που συνδέει το παρελθόν με το παρόν.

Η περιοχή του βόρειου τμήματος του Ρεθύμνου χαρακτηρίζεται από ένα σύστημα ρεμάτων, που πηγάζουν από το όρος Βρύσινα και, διασχίζοντας την ενδοχώρα, εκβάλλουν στο παράκτιο μέτωπο της πόλης. Ιστορικά, τα ρέματα αυτά αποτέλεσαν χώρους ανθρώπινης εγκατάστασης και δραστηριότητας, οι οποίοι, σταδιακά, μετατράπηκαν σε φαράγγια, όπου διατηρούνται ίχνη πολιτισμικής κληρονομιάς.

Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται, στο φαράγγι του Γάλλου, η δημιουργία περιπατητικής διαδρομής, με σκοπό τη σύνδεση του παράκτιου μετώπου με την ενδοχώρα και το ορεινό ανάγλυφο. Ταυτόχρονα, με στόχο τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης του ανθρώπου με το νερό, ένα κέντρο υδροθεραπείας και ευεξίας, στο σημείο διακλάδωσης του ρέματος, γίνεται τόπος όπου το νερό δεν είναι απλώς φυσικό στοιχείο, αλλά εμπειρία, μνήμη και αναγέννηση. Το υδροθεραπευτήριο διαμορφώνεται, μετασχηματίζοντας το ιδιαίτερο ανάγλυφο του τοπίου, στις βασικές χαράξεις του κτιρίου, οι οποίες αναδύονται οργανικά από το φυσικό έδαφος.

01.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στη βορειοδυτική πλευρά του Ρεθύμνου και συγκεκριμένα στο παραλιακό της μέτωπο, με ιδιαίτερη έμφαση στη δυτική του περιοχή, η οποία παρουσιάζει χαρακτηριστικά ανενεργής ζώνης, καθώς πολλές από τις δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν εκεί κατά το παρελθόν έχουν εκλείψει. Η έρευνα ξεκίνησε από τη δεσποτική κολύμπα, ανάμεσα στα πρώην βιομηχανικά κτίρια της περιοχής, και συνεχίστηκε με την παρατήρηση της κατάληξης του ρέματος στη θάλασσα.

Το φαράγγι που διατρέχει την περιοχή έχει συνολικό μήκος 5,5 χιλιομέτρων και η πορεία του εκτείνεται κατά μήκος μιας καταπράσινης ρεματιάς. Η παρουσία του νερού μεταβάλλει συνεχώς τον χαρακτήρα του τοπίου, αναδεικνύοντας πολιτιστικά ίχνη, όπως τον μύλο των Σαουνάτσιδων – ο οποίος χρησιμοποιούνταν μέχρι και τον 20ό αιώνα – και νοτιότερα τον ναό του Αγίου Αντωνίου. Η περιοχή μελετήθηκε σε μια ευρύτερη, μεγαλύτερη κλίμακα με σκοπό την εις βάθος κατανόηση του ρέματος και της σχέσης του με τον ευρύτερο αστικό και φυσικό ιστό.

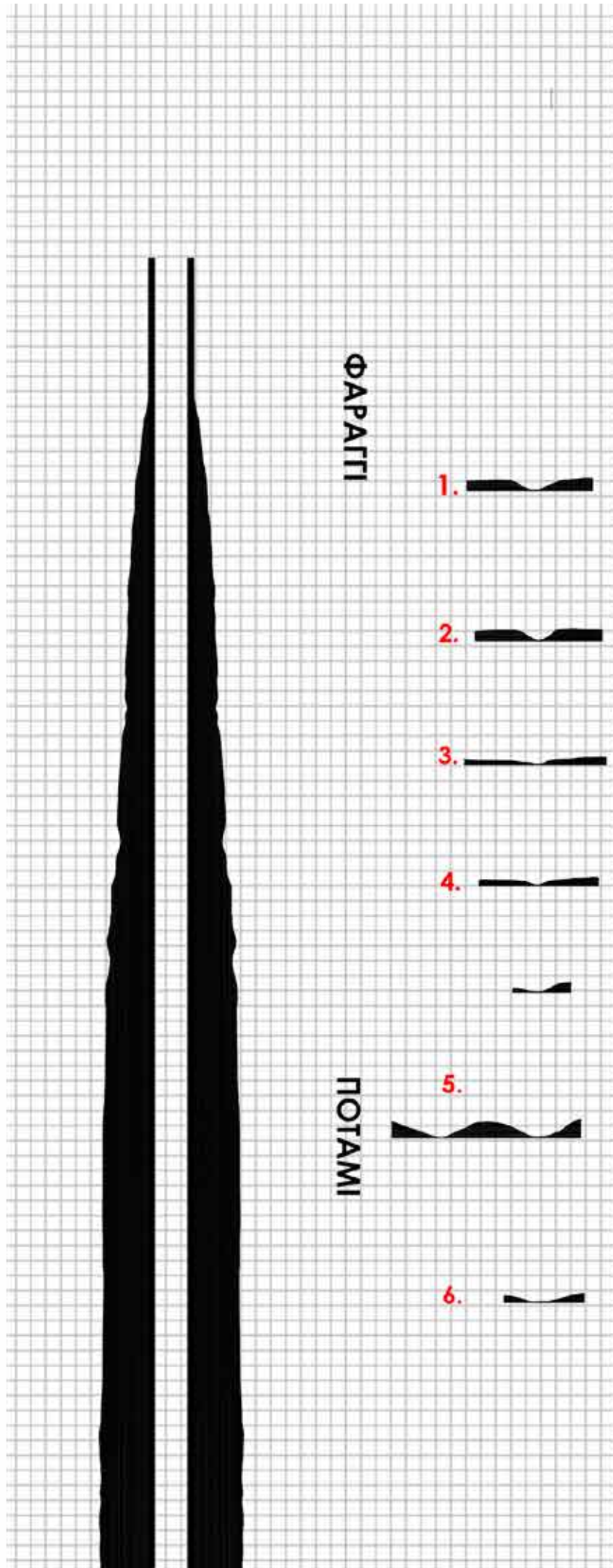
ΤΡΙΝ ΤΗ ΔΙΑΚΤΙΑ ΤΟΥ 60
ΓΡΗΘΥ ΕΟ ΚΟΥΡΤΕ ΕΠΙΟΤΕ-

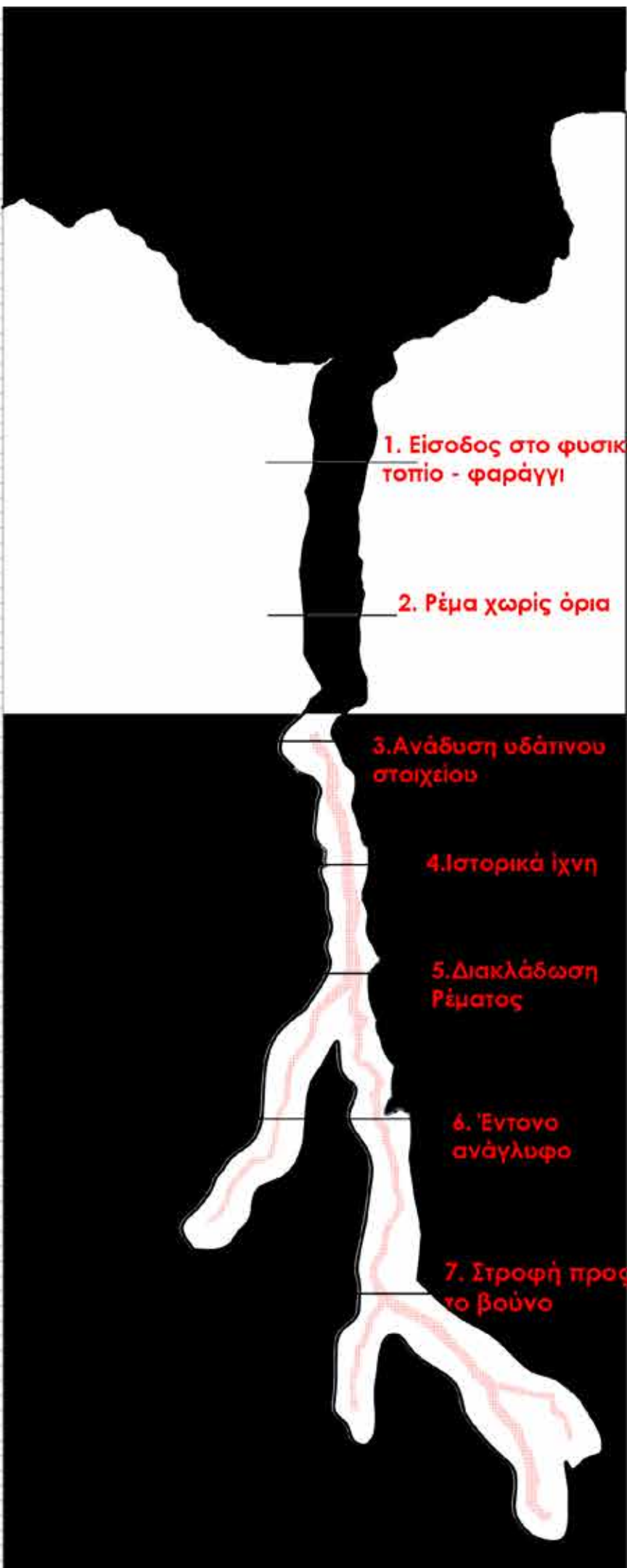
Σήμερα απεικονί με ατομική και νοσηρική περιοχή BROWN FIELDS
 3 διακρίση - αλυσίδας φασαδισμένων βροχικών περιοχών

Στρέφοντας το βλέμμα στο ρέμα

1. Είσοδος στο φυσικό
τοπίο - φαράγγι

2. Ρέμα χωρίς όρια

3. Ανάδυση υδάτινου
στοιχείου

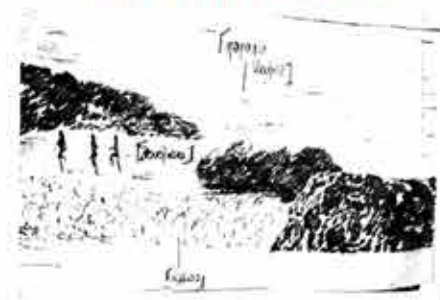
4. Ιστορικά ίχνη

5. Διακλάδωση
Ρέματος

6. Έντονο
ανάγλυφο

7. Στροφή προς
το βουνό

Παράκτιο μέτωπο

Αρχή ρέματος

Μύλος Σαουνάτσιδων

Σχέση με οικισμούς

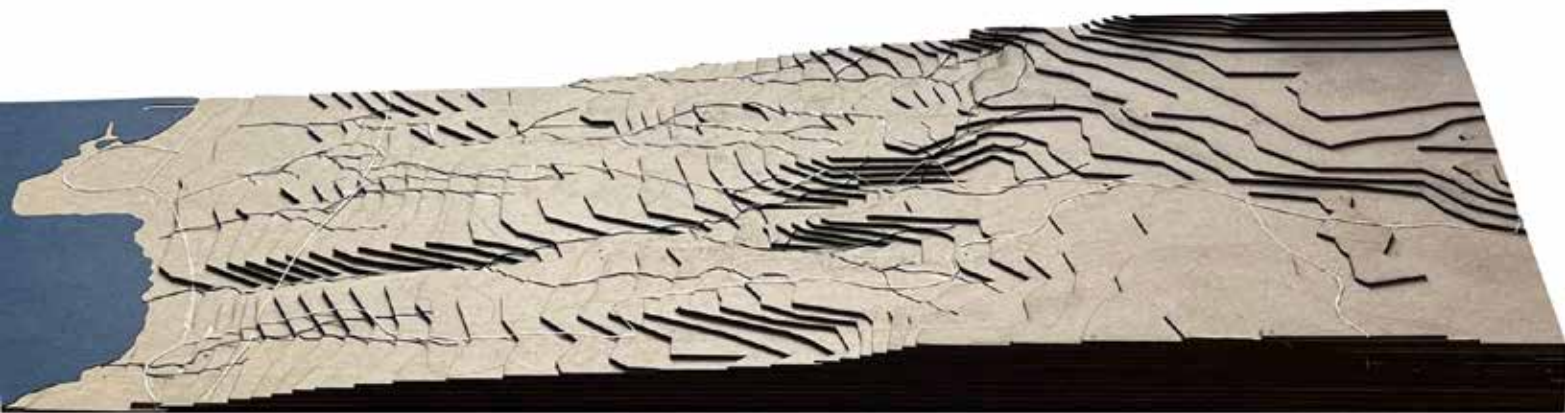
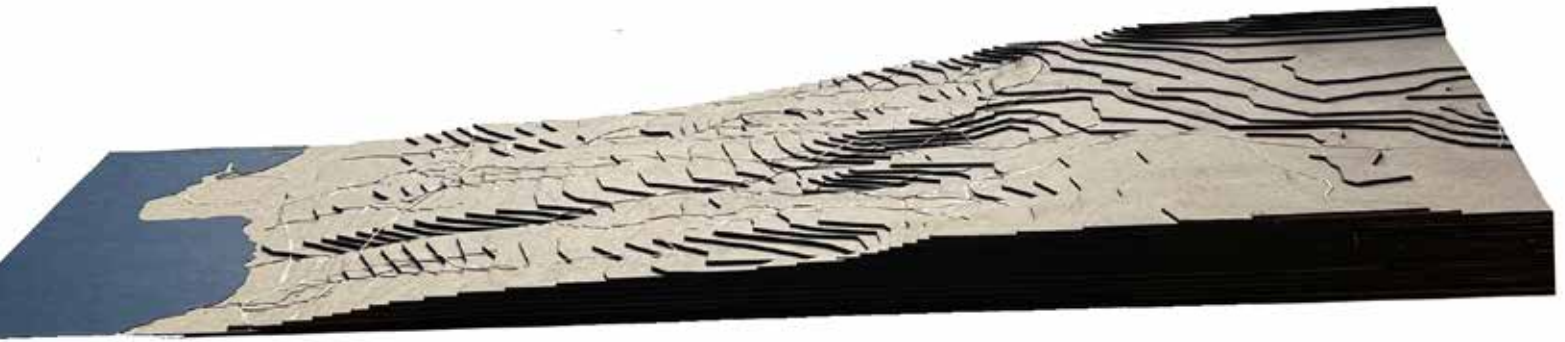

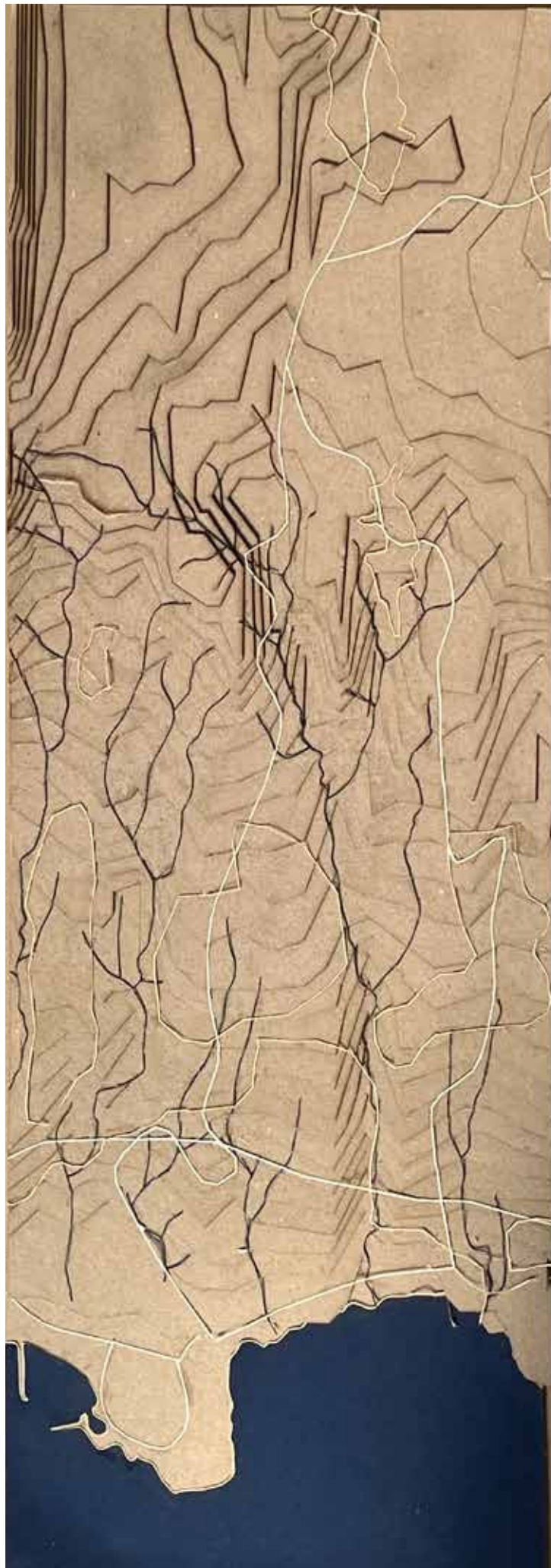
Λόφος

Ρέμα

02. ΥΔΑΡΕΣ ΕΔΑΦΟΣ

Αρχικά, εξετάστηκε η γεωγραφική εξέλιξη της περιοχής μέσα από χάρτες διαφορετικών χρονικών περιόδων, καθώς και η μεταβολή του χαρακτήρα της ακτογραμμής βάσει των λειτουργιών που αναπτύχθηκαν κατά καιρούς στην περιοχή. Στην αρχική της φάση, η παραλία είχε έντονο χαρακτήρα ψυχαγωγίας, με δραστηριότητες επικεντρωμένες στη θάλασσα και με κυρίαρχο σημείο τη δεσποτική κολύμπα. Στη συνέχεια, παρατηρείται η μεταφορά της βιομηχανικής ζώνης του Ρεθύμνου από την ανατολική στη δυτική πλευρά, γεγονός που αποτυπώνεται στην εγκατάσταση βιομηχανιών, τα οποία σήμερα αποτελούν εγκαταλελειμμένα κελύφη. Παράλληλα, σημειώνεται η ανάπτυξη του τουρισμού, με τις πηγές κολύμπα να αποτελούν το μοναδικό στοιχείο που διατηρεί έναν πιο τοπικό χαρακτήρα στην περιοχή.

Το Ρέθυμνο συγκροτείται από ένα εκβολικό σύστημα ρεμάτων, τα οποία εκβάλλουν κατά μήκος του παραλιακού μετώπου και έχουν ως αφετηρία τα ορεινά σημεία του όρους Βρύσινα. Η διαδρομή αυτών των ρεμάτων αποκαλύπτει την έντονη διαφοροποίηση του αναγλύφου, επισημαίνοντας τη σύνδεση μεταξύ φυσικής μορφολογίας και ιστορικής εξέλιξης των χρήσεων γης στην παράκτια ζώνη.

Από τη μελέτη της ευρύτερης περιοχής, αυτά τα ρέματα φαίνεται να αποτελούν σημαντικούς υδροβιότοπους με πολλά είδη βλάστησης και πανίδας τα οποία χρήζουν προστασία και θα μπορούσαν να αποτελούν τόπους σύνδεσης ανθρώπου - φύσης.

Γεωγραφική εξέλιξη παράκτιου μετώπου

γεωγραφική εξέλιξη των ποταμών του βόρειου τμήματος Ρεθύμνου (16ος - 17ος - σήμερα)

γεωγραφική εξέλιξη των ποταμών και των βουνών του βόρειου τμήματος Ρεθύμνου (16ος - 17ος - σήμερα)

εξέλιξη figure - ground ακτογραμμής

1513

1570

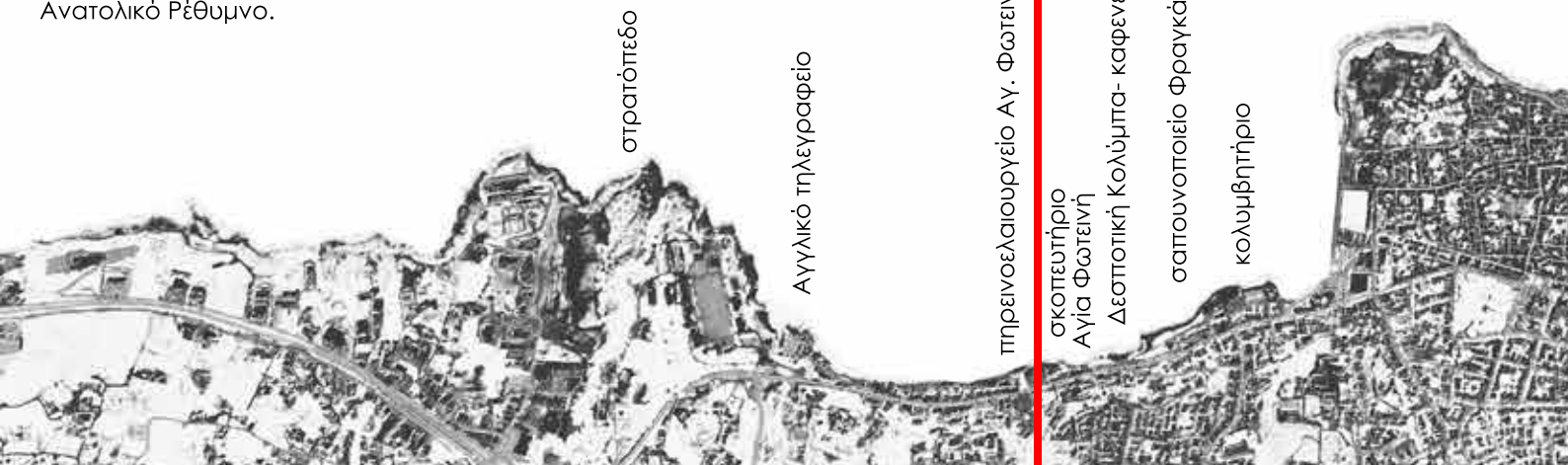
1595

1603

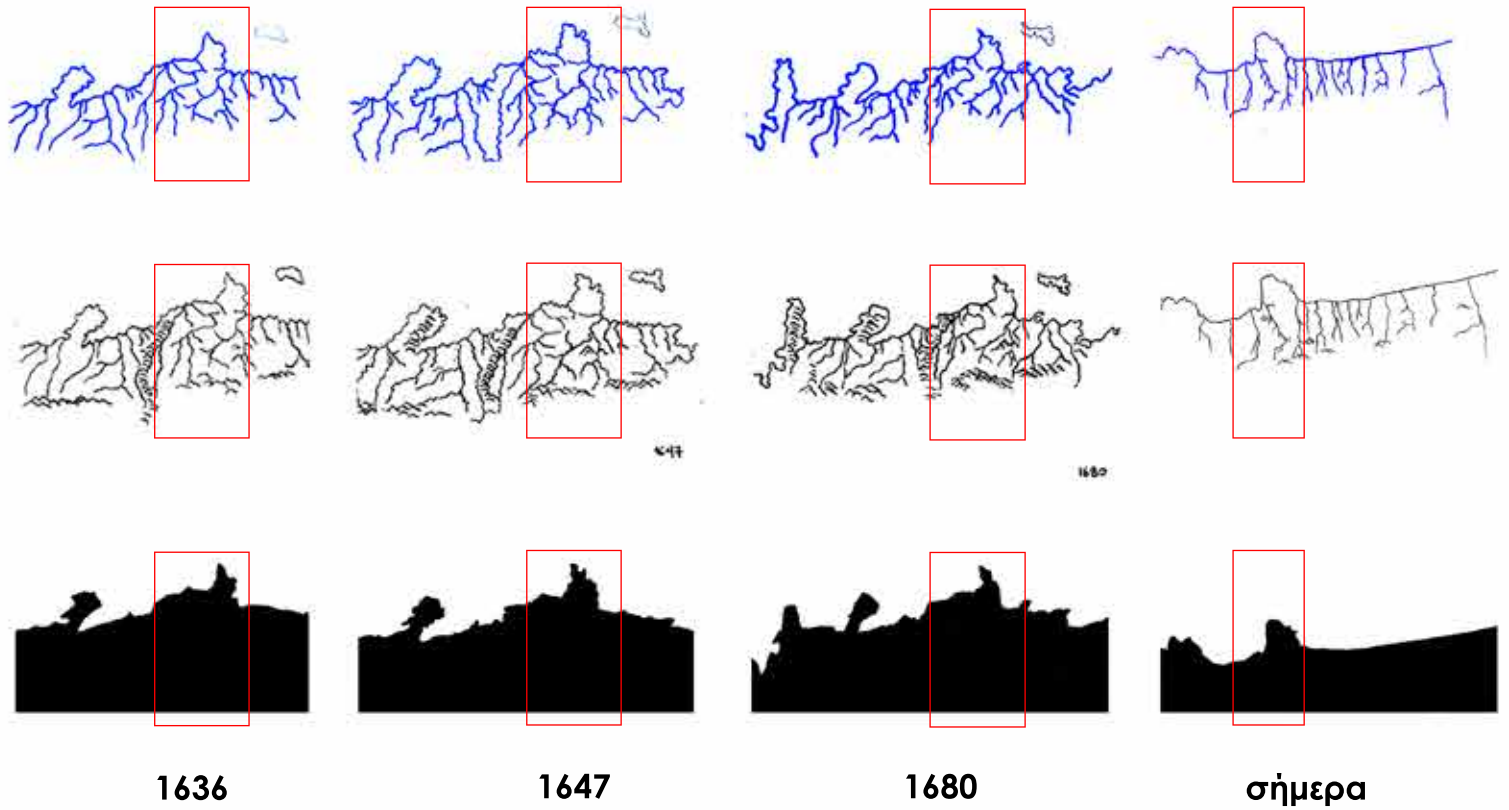
ΔΥΤΙΚΟ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

Ζώνη ψυχαγωγίας έως το 1940 - 45 μ.Χ.

Έπειτα μεταφορά βιομηχανικής ζώνης από το Ανατολικό Ρέθυμνο.

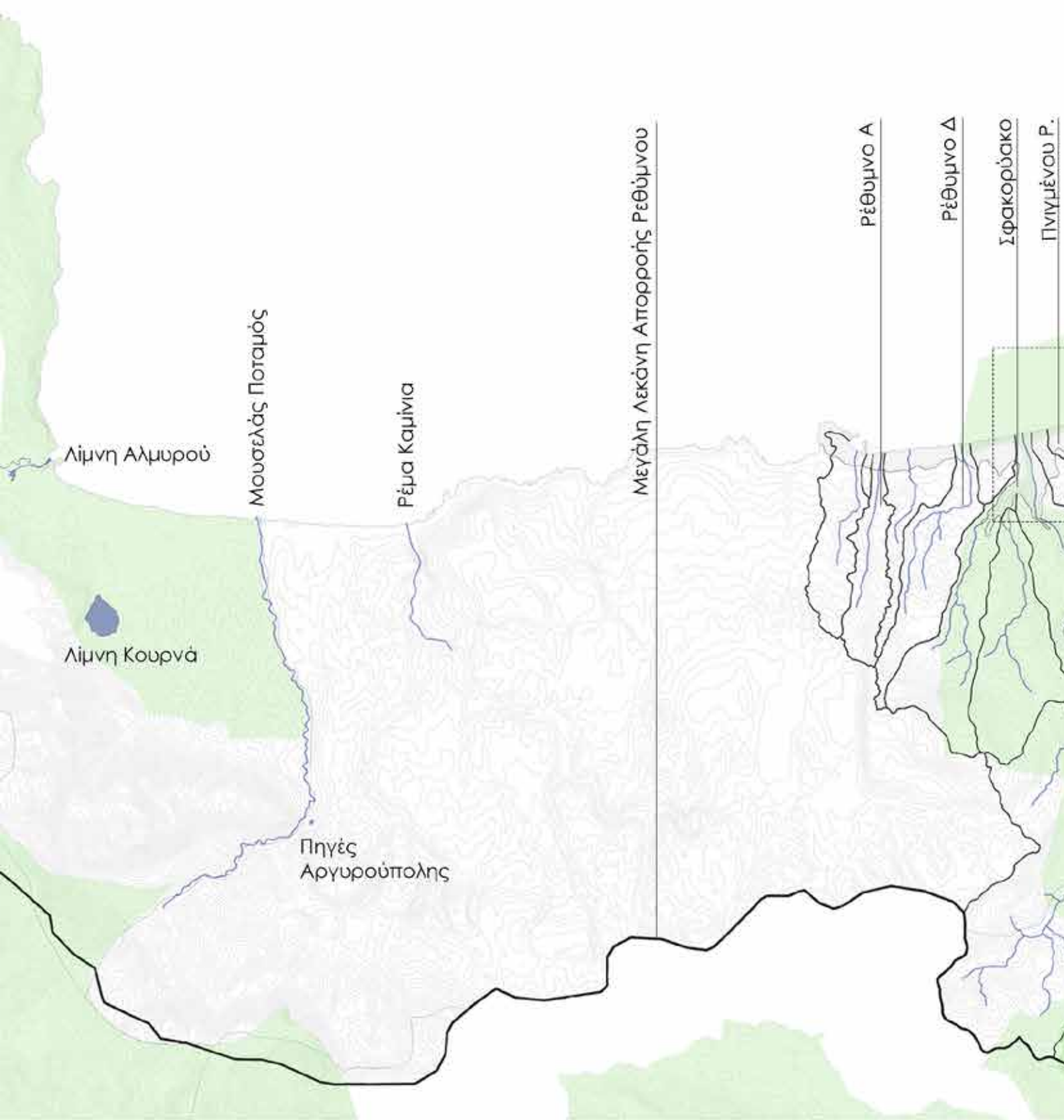
Γεωγραφική εξέλιξη της βόρειου τμήματος Ρεθύμνου με βάση ιστορικούς χάρτες (16ος - 17ος - σήμερα)

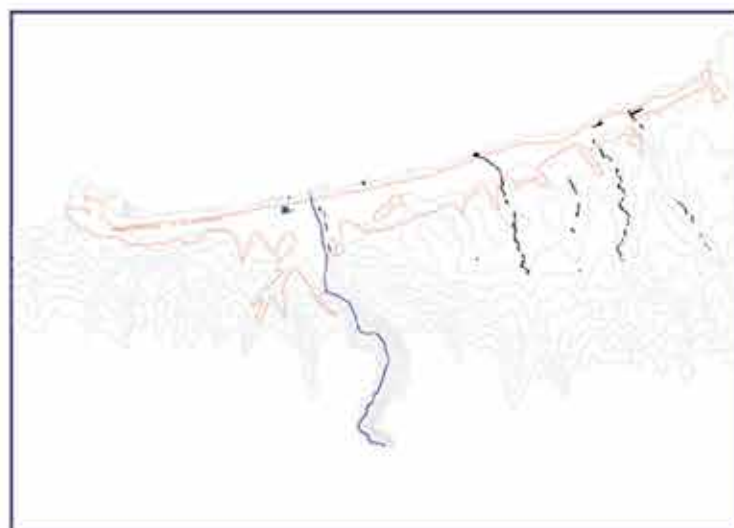
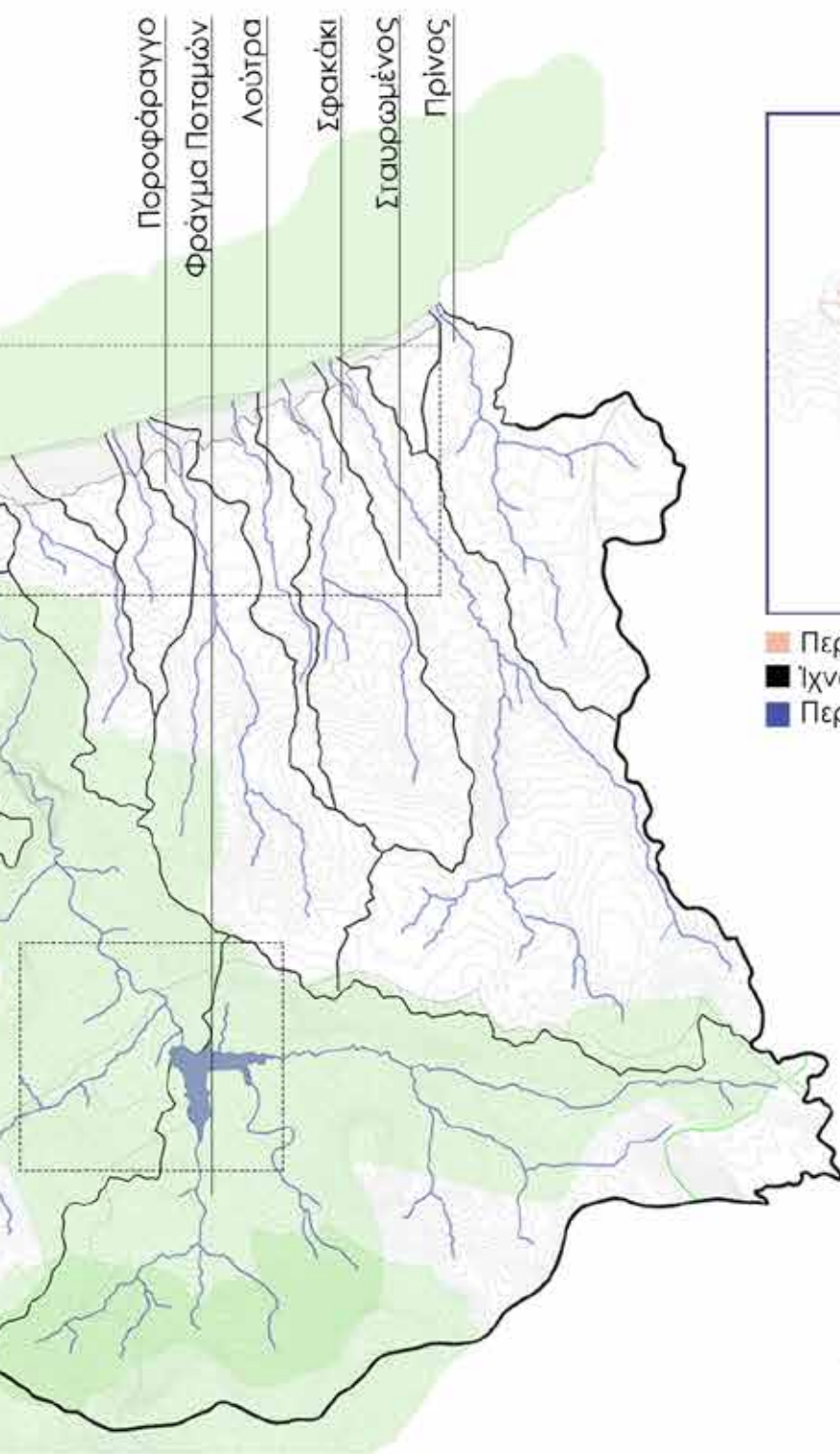

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

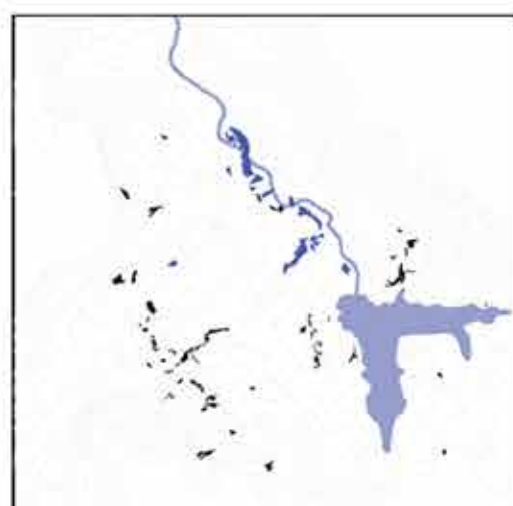
Βιομηχανική ζώνη έως το 1940 - 45μ.Χ.
Καλλιθέα

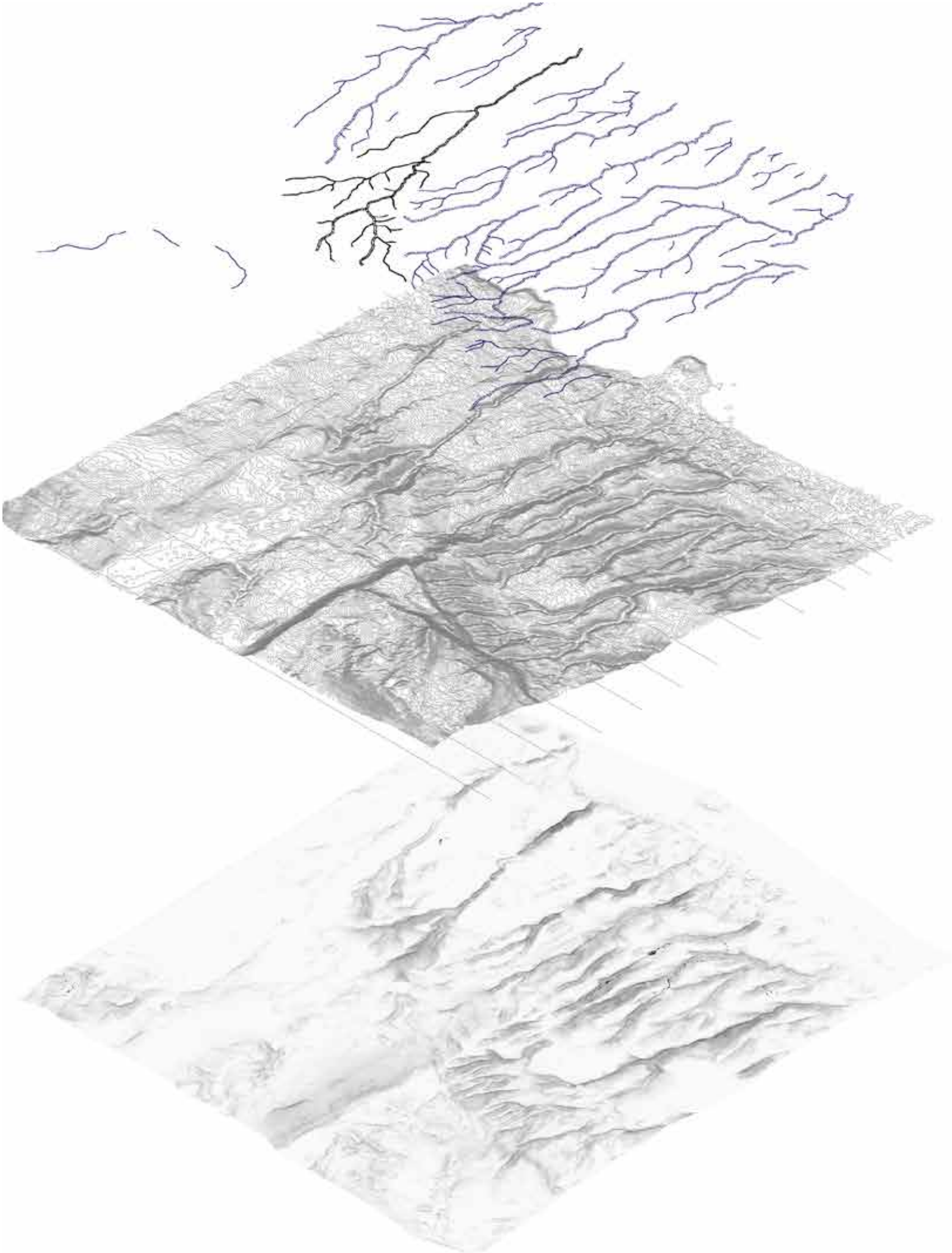

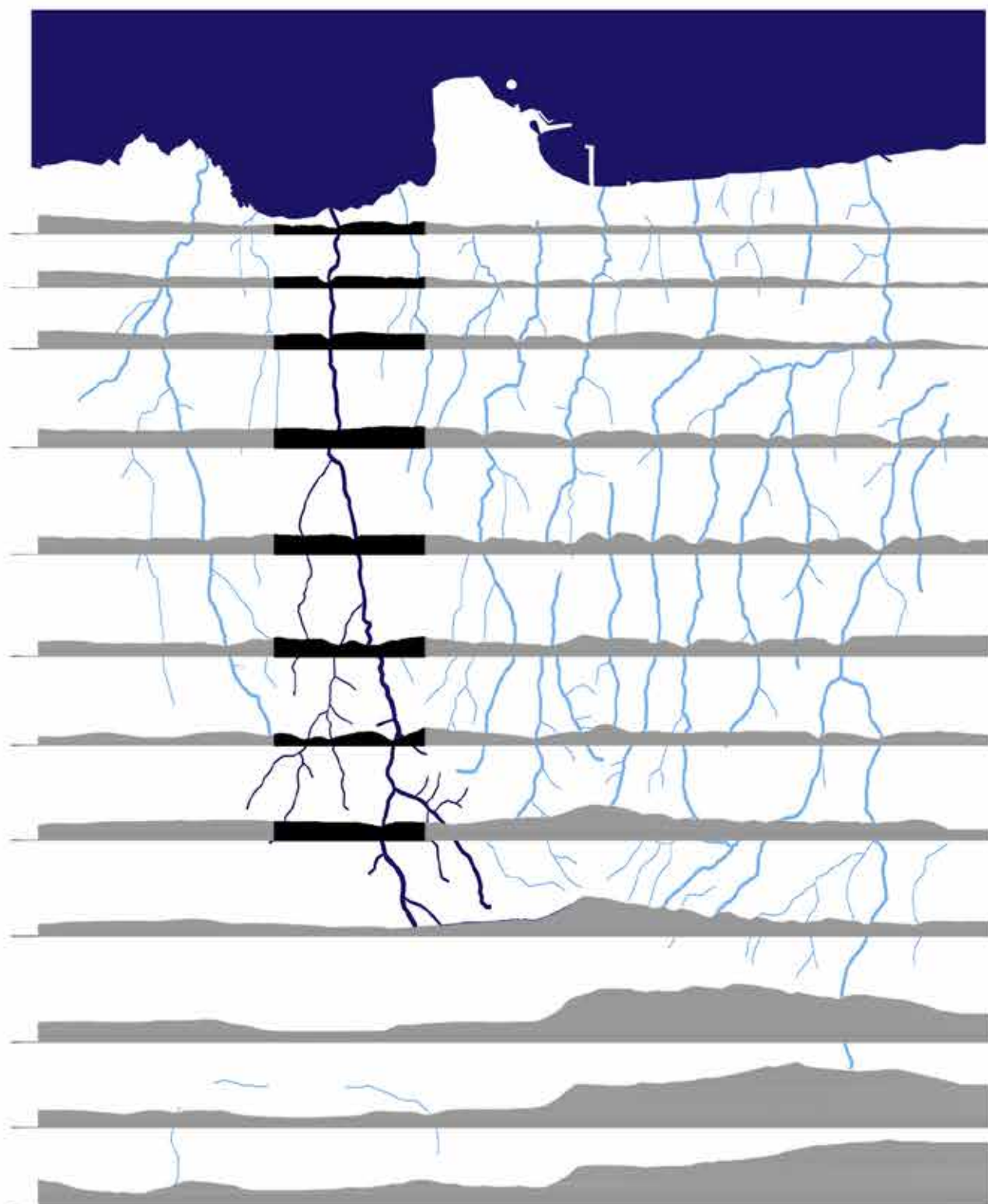
- Περιοχές με δυνητικό σημαντικό κίνδυνο πλημμύρας
- Ίχνοι πλημμύρας
- Περιοχή πλημμύρας

- Ίχνοι πλημμύρας
- Περιοχή πλημμύρας

Τομές και όψεις ρεμάτων στον χώρο

Ρυάκι Κουμπές ή Φούρνος

Ρυάκι Αγίου Σπυριδώνα

**Ρυάκι Αγίας Φωτεινής
ή Γαλλιανό**

Ρυάκι Γερανιώτικων

Ποταμός Τσάνας

Πλατωνικός ποταμός

Ρέμα Συνατσάκη

Ρυάκι Καμινίων

Ποταμός του Κόρακα

Ρυάκι Αγγουρίδη ή Κοτσυφοί

Ρυάκι Ζωής Μανουσάκη

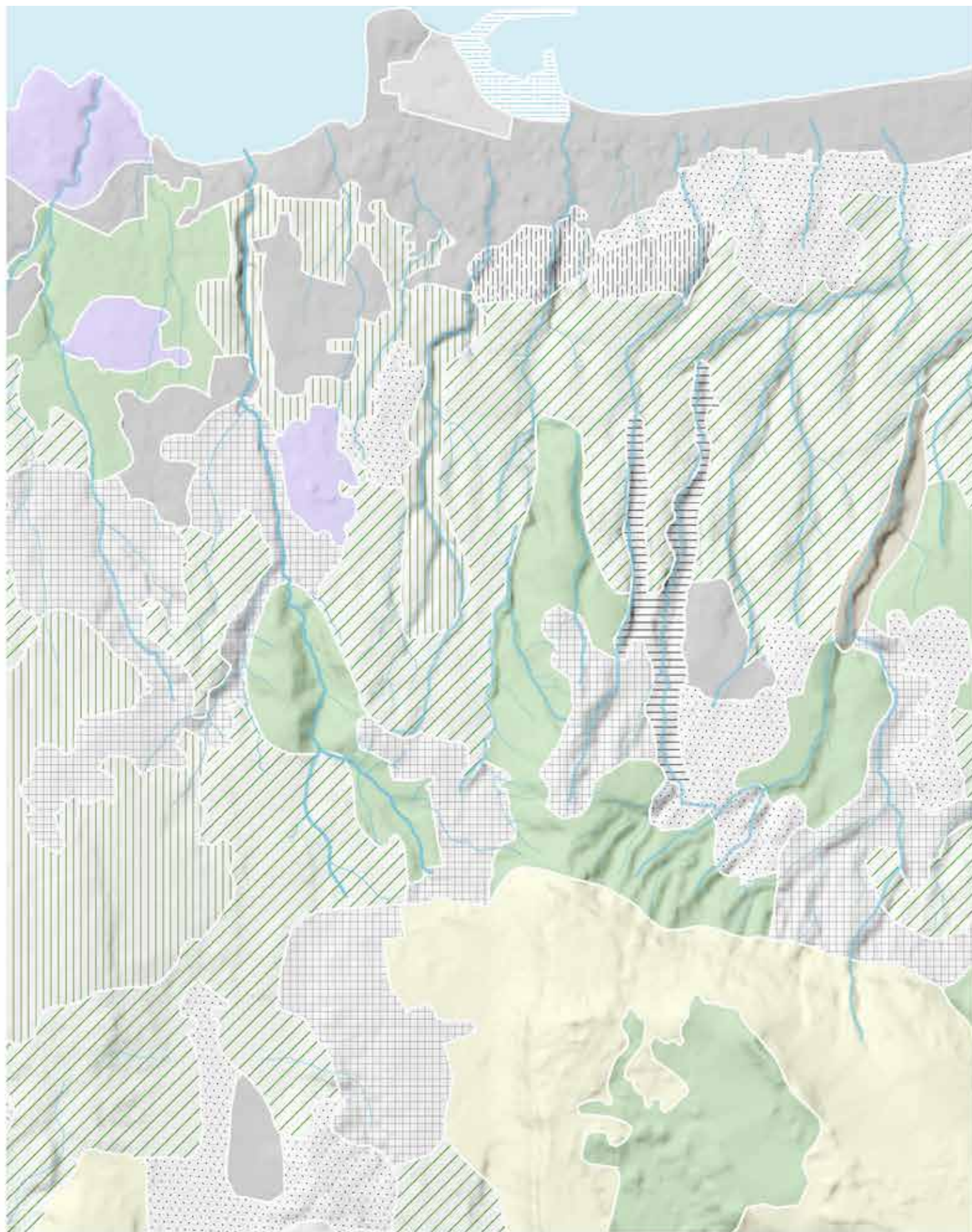

ΒΑΣΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

- ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ
- ΠΟΤΑΜΙΑ - ΡΥΑΚΙΑ

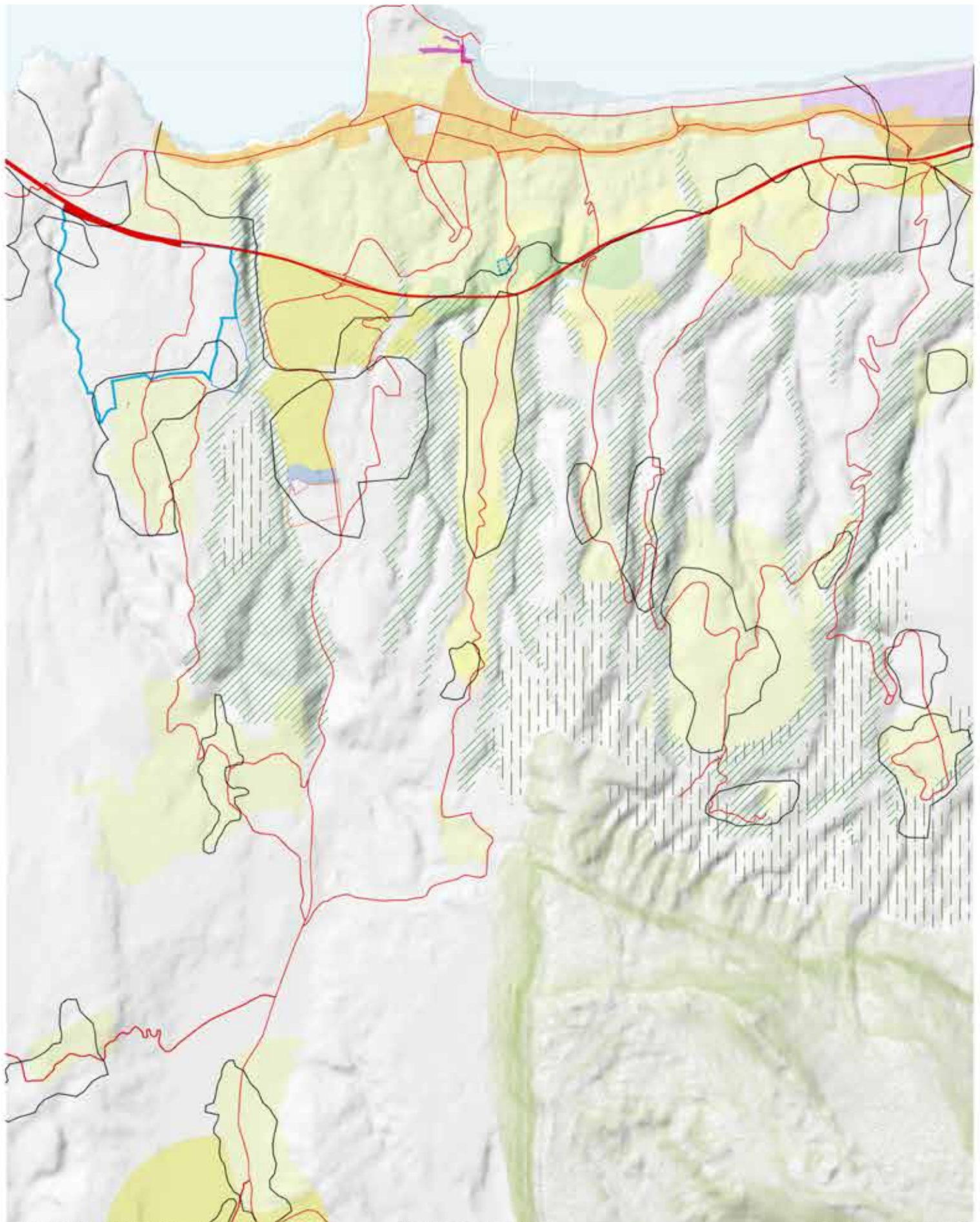
0 200 500 1000m

0 200 500 1000m

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Π.Ι.Δ.)

- ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ
- ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
- ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ (ΣΜΑ)

ΖΩΝΕΣ ΖΟΕ

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

- ΑΜΙΓΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ Α
- ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ Β
- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ - ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

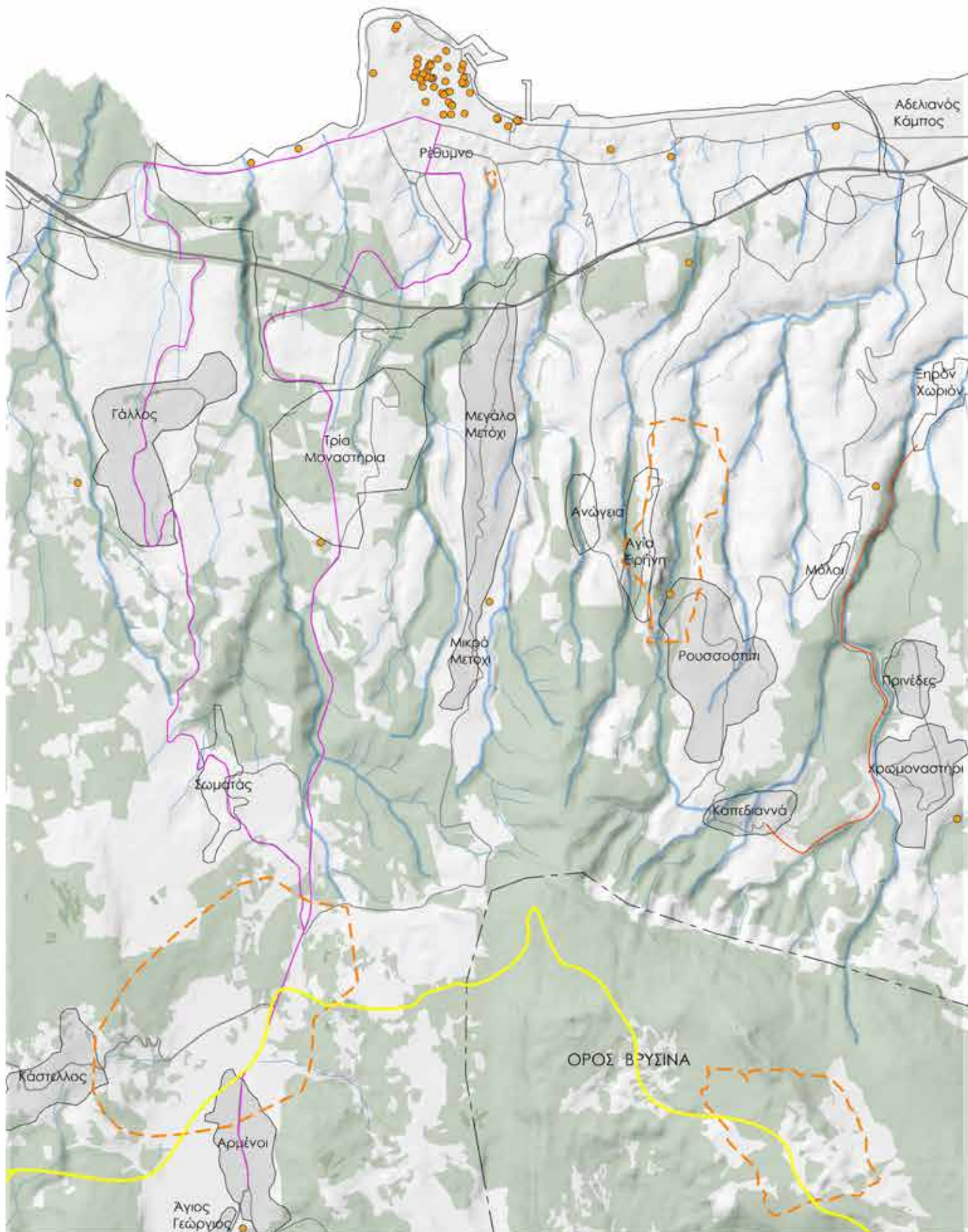
- ΠΟΛΕΩΣΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α
- ΠΟΛΕΩΣΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Β
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΨΥΧΗ Α
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΝΑΨΥΧΗ Β

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (Π.Ε.Π.)

- ΠΕΠ 1 ΟΡΟΣ ΘΡΥΣΙΝΑ
- ΠΕΠ 2 ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- ΠΕΠ 3 ΤΟΠΙΟΥ

0 200 500 1000m

ΒΑΣΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

- ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ
- ΠΟΤΑΜΙΑ - ΡΥΑΔΑ
- ΟΡΟΣ ΒΡΥΣΙΝΑ
- ΟΡΙΟ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ - ΜΝΗΜΕΙΑ

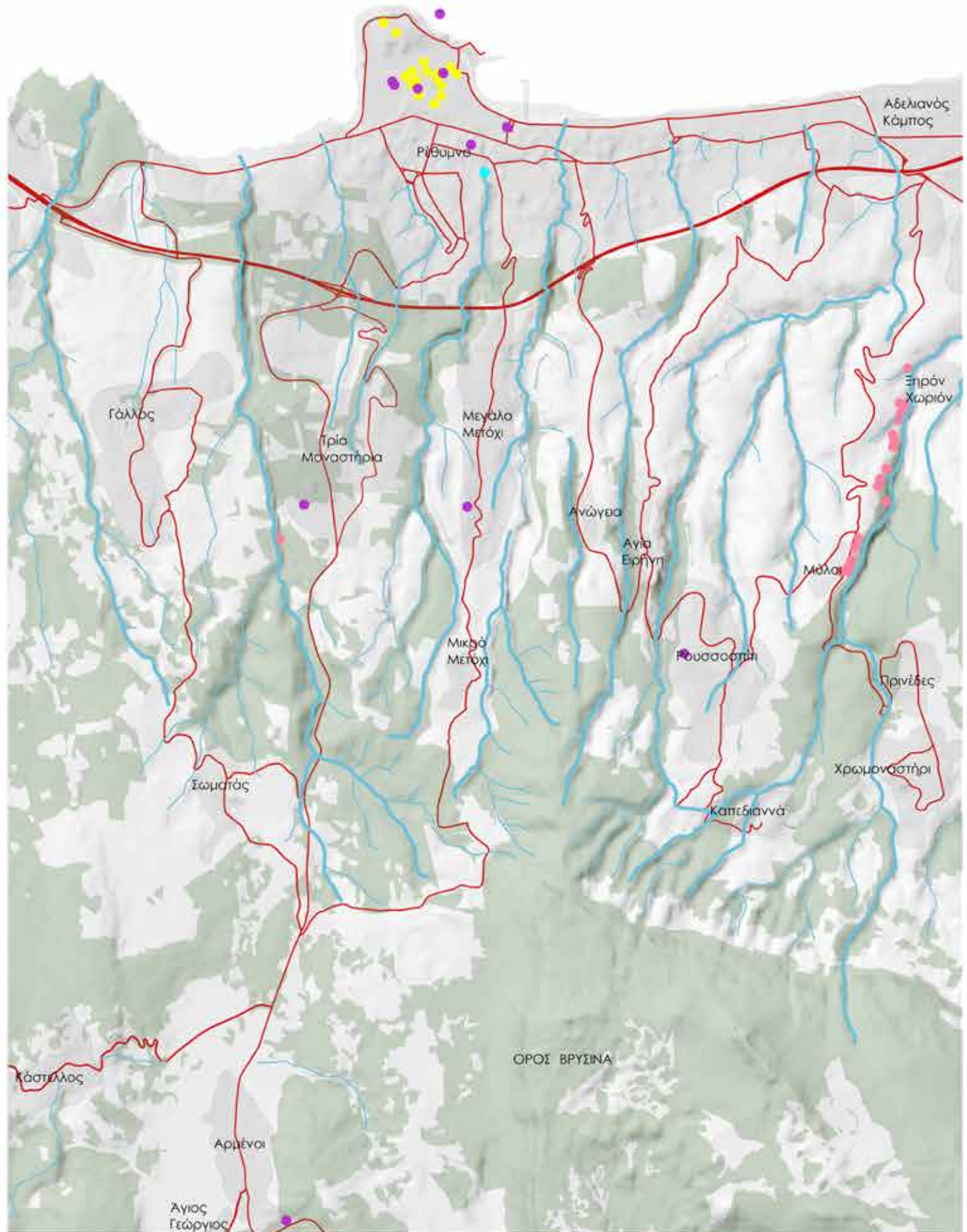
- ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ
- ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ
- ΜΝΗΜΕΙΑ
- ΜΥΛΟΣ ΣΑΟΥΤΣΙΑΝΑΔΩΝ

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

- ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΟ Ε4
- ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
- ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

0 200 500 1000m

ΒΑΣΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

	ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ		ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ		ΜΥΛΟΙ
	ΠΟΤΑΜΙΑ - ΡΥΑΚΙΑ		ΚΡΗΝΕΣ		ΧΑΜΑΝΙ - ΛΟΥΤΡΑ
	ΟΡΟΣ ΒΡΥΣΙΝΑ		ΧΑΜΑΝΙ - ΛΟΥΤΡΑ		ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟ
	ΟΡΙΟ ΟΙΚΙΣΜΟΥ				
	ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ				

0 200 500 1000m

Χλωρίδα - Πανίδα

ΟΡΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

ΠΟΤΑΜΙ

ΛΟΦΟΣ

θαμνώδης βλάστηση

Πουρνάρι
Σχίνος
Αγριελιά
Κουμαριά

Δρυοδάση
Πευκοδάση

αρωματικά φυτά

Θυμάρι
Ρίγανη
Αχιλλέα
Ασφάκα
Δίκταμο

Ελαιώνες
Αμπέλια
Πορτοκαλιές
Λεμονιές
Ξηρικά δημητριακά

παραποτάμια βλάστηση

Πλάτανος
Χαρουπιά
Καρυδιά
Φοινικιά
Ιτιά
Κυπαρίσσι
Δρυς
Ελιά
Πορτοκαλιά
Λεμονιά

Πικροδάφνη
Κουτσουπιά
Ασπάλαθος
Ασφεντυλιά
Ακονιζιά
Αγκαραθιά
Αγίοκλιμα
Κισσός

θαμνώδης βλάστηση

Πουρνάρι
Σχίνος
Κουμαριά
Φιλύρα
Αγριελιά

θηλαστικά

Κατσίκες
Πρόβατα
Αλεπού
Νυφίτσα
Ασβός
Ζουρίδα

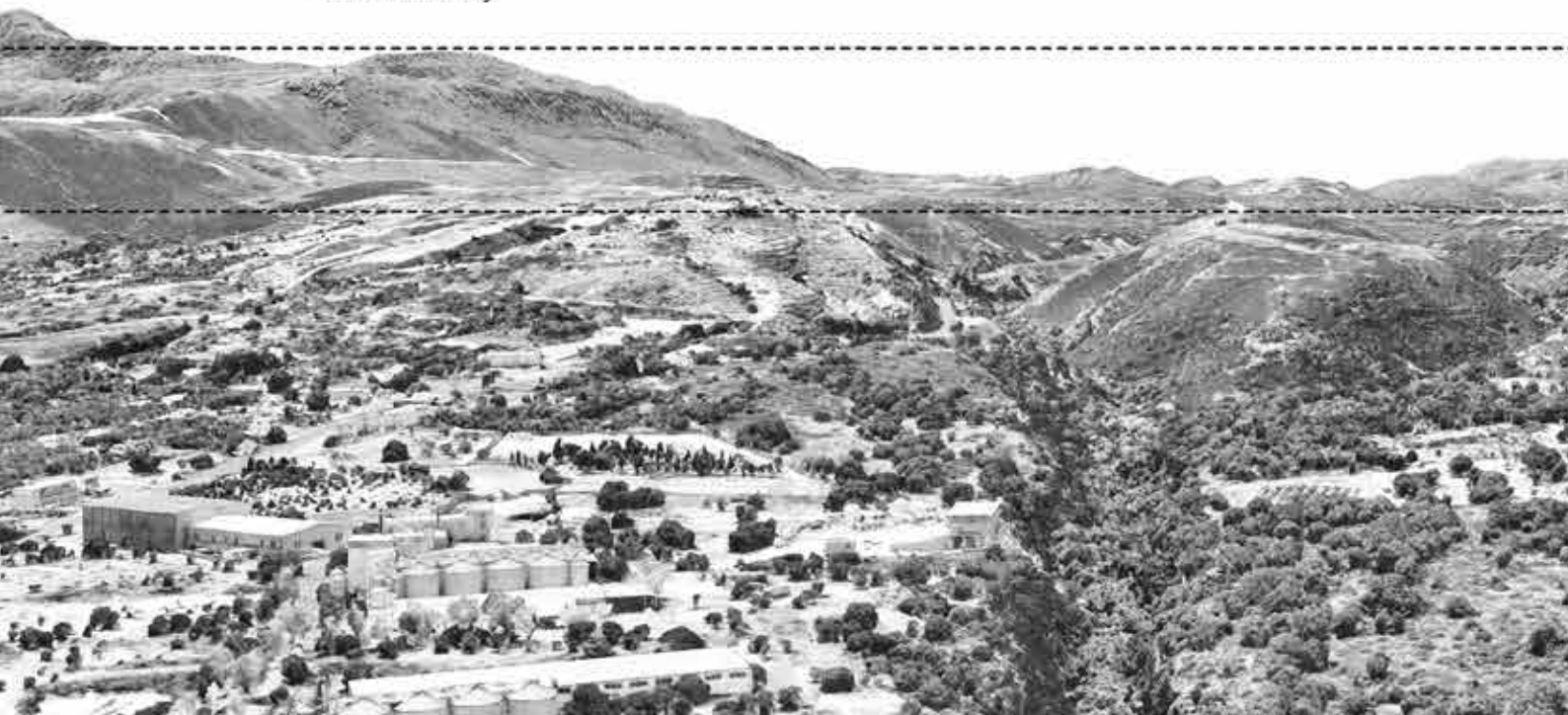
Σκαντζόχοιρος
Αλεπού
Κουνάβι
Νυφίτσα
Ασβός
Ζουρίδα
Λαγός

ορνιθοπανίδα

Γερακίνα
Κραυγαετός
Μαυροπετρίτης
Μπούφος
Κουκουβάγια
Καρδερίνες
Τσίχλες
Τσαλαπετεινός

Γερακίνα
Κουκουβάγια
Τσαλαπετεινός
Μελισσοφάγος
Μαυροπετρίτης

ΌΡΟΣ ΒΡΥΣΙΝΑ

ΟΡΙΟ ΡΕΜΑΤΟΣ

ΡΕΜΑ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ

ΛΟΦΟΣ

ΟΡΙΟ ΡΕΜΑΤΟΣ

ΡΕΜΑ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ

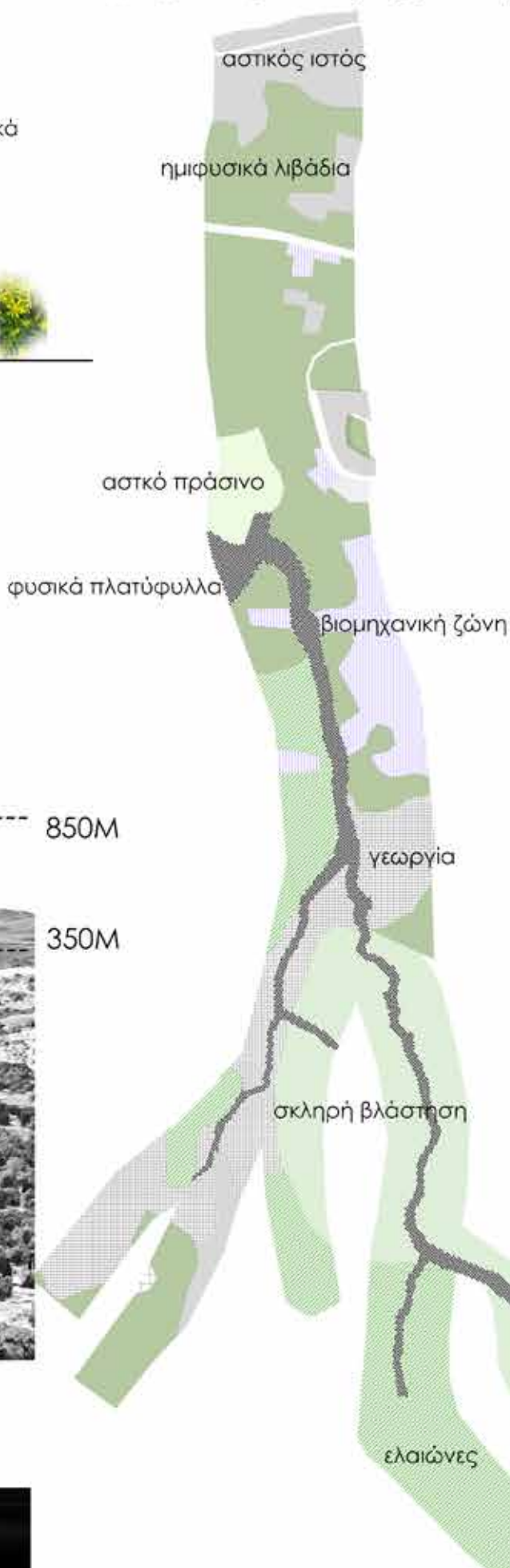
ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

στηση

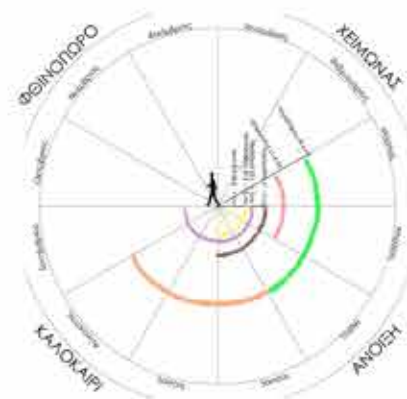
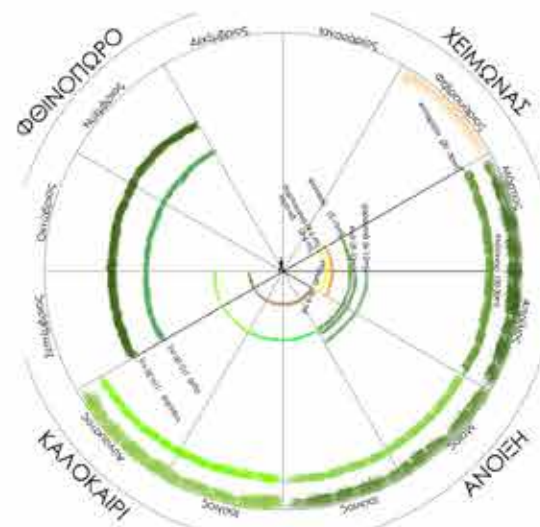
Ελαιώνες
Αμπέλια
Πορτοκαλιές
Λεμονιές
Ξηρικά δημητριακά

Διάγραμμα παραποτάμιας βλάστησης

Διάγραμμα άνθισης

αρωματικά φυτά

03.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Οι προθέσεις για την επέμβαση στην περιοχή μελέτης διαμορφώνονται μέσα από εργαλεία, και οργανώνονται με τρόπο που υπηρετεί τις βασικές αρχές της σύνδεσης, της εμπειρίας του τοπίου και της ανάδειξης της ιστορικής και περιβαλλοντικής αξίας του υδάτινου στοιχείου. Η παρακάτω περιγραφή αναλύει τα βασικά εργαλεία σχεδιασμού.

1. Σύνδεση θάλασσας με βουνό

Αποτελεί τη βασική χειρονομία της επέμβασης. Το εργαλείο αυτό λειτουργεί ως κατευθυντήρια αρχή για την ενοποίηση της παράκτιας ζώνης με την ενδοχώρα και το ορεινό ανάγλυφο του όρους Βρυσίνα, μέσω της δημιουργίας συνεχόμενης περιπατητικής διαδρομής που ακολουθεί την πορεία του ρέματος.

2. Σημεία θέασης

Εντοπίζονται κατά μήκος της διαδρομής και αξιοποιούν τις φυσικές εξάρσεις και τα ανοίγματα του τοπίου για τη θέαση τόσο του φαραγγιού όσο και της θάλασσας. Ενισχύουν τη βιωματική εμπειρία της πορείας και την επαφή με τη γεωμορφολογία και τη ροή του νερού.

3. Σύνδεση οικισμών με φαράγγι

Το εργαλείο αυτό αναγνωρίζει την ανάγκη ένταξης των γειτονικών οικισμών στο σύστημα της διαδρομής, ενισχύοντας τη σχέση καθημερινότητας και τοπίου. Οικισμοί που συγκεντρώνουν λειτουργίες χρήσιμες για τις γειτονικές περιοχές και βρίσκονται εκατέρωθεν του φαραγγιού, όπως αυτή των Τριών Μοναστηριών και του Γάλλου.

4. Σημεία προσανατολισμού

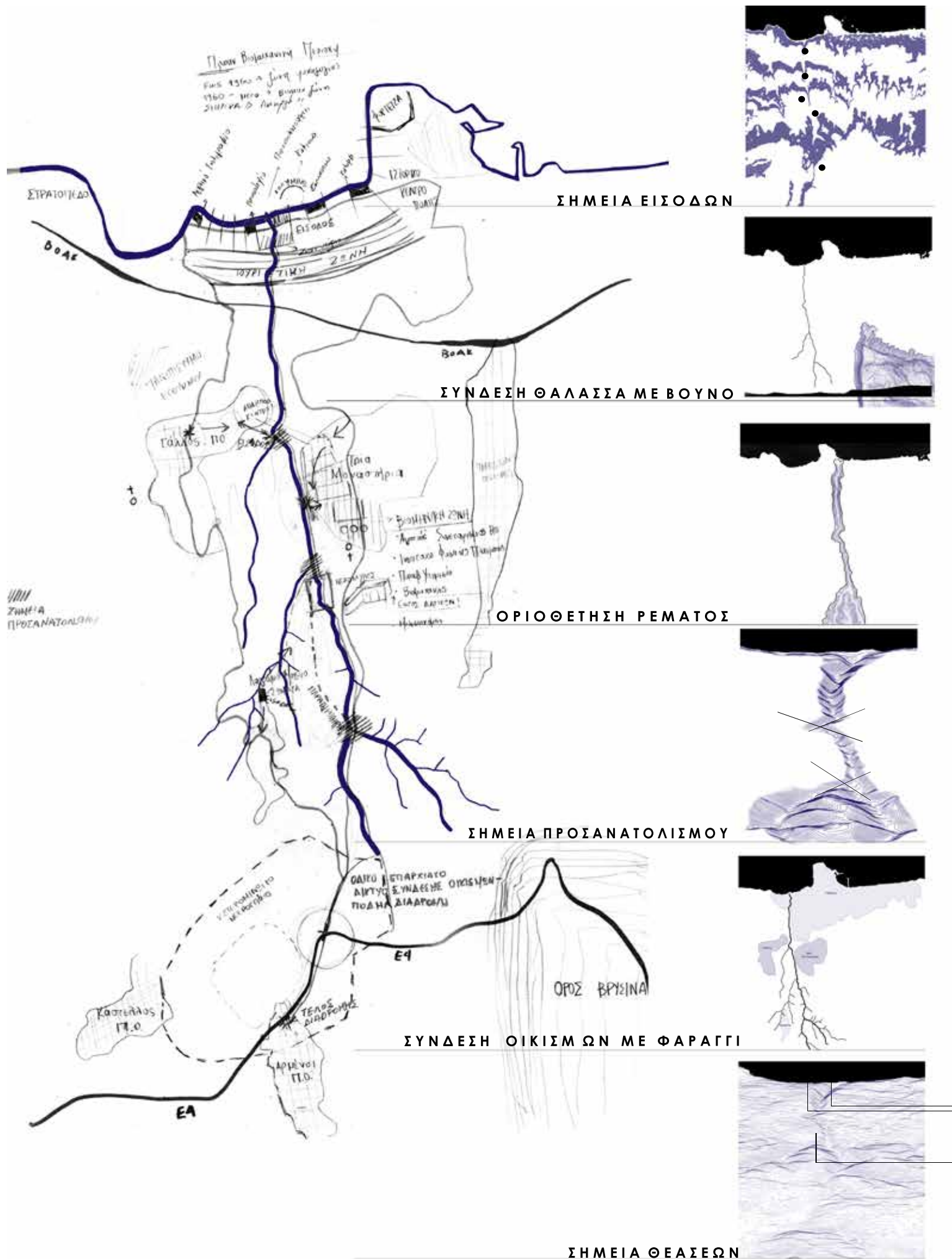
Στρατηγικά τοποθετημένα σημεία - τοπόσημα, όπως διασταυρώσεις, σημεία αλλαγής κατεύθυνσης τα οποία βοηθούν τον επισκέπτη να αντιληφθεί τη θέση του μέσα στον χώρο και να κατανοήσει τη διαδρομή ως αφήγηση του τοπίου.

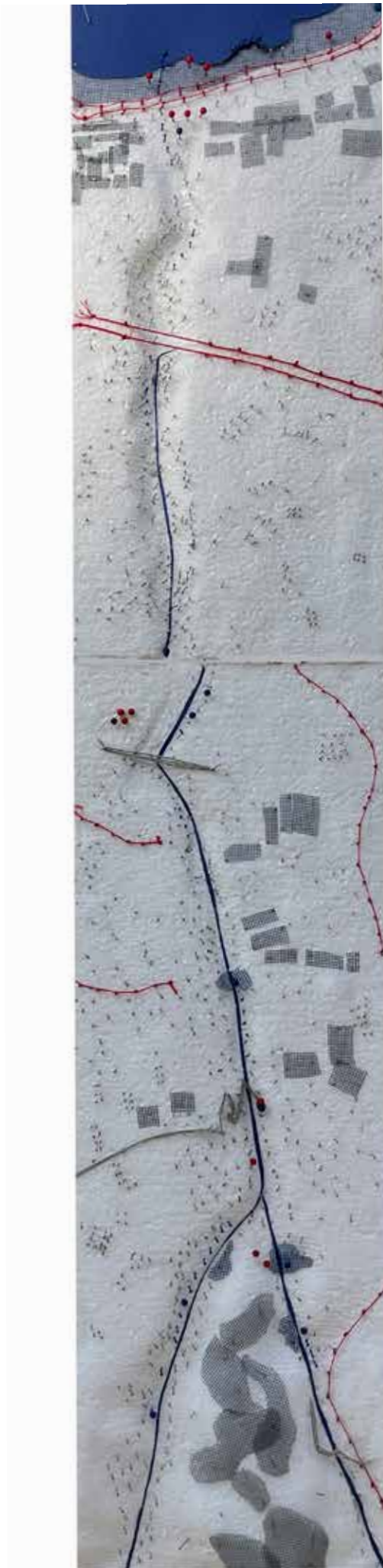
5. Σημεία εισόδων

Οι βασικές εισοδοί στο σύστημα του φαραγγιού σηματοδοτούνται ώστε να λειτουργούν ως περάσματα από τον αστικό ή αγροτικό ιστό προς το φυσικό περιβάλλον. Εξυπηρετούν τόσο λειτουργικά (προσβασιμότητα, στάθμευση) όσο και συμβολικά (είσοδος σε μια διαφορετική εμπειρία χώρου).

6. Οριοθέτηση ρέματος

Το εργαλείο αυτό αποτελεί τον σεβασμό στη φυσική κοίτη του ρέματος. Καθορίζονται σαφή όρια επέμβασης ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του υγρού στοιχείου αλλά και του υδροβιότοπου που δημιουργεί, να αποφεύγονται επεμβάσεις που αλλοιώνουν τη φυσική ροή και να ενισχύεται η ανάγνωση του νερού ως βασικού αφηγηματικού άξονα της διαδρομής.

04. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Κεντρική ιδέα είναι η δημιουργία μιας περιπατητικής διαδρομής η οποία θα ακολουθεί τα ίχνη του Φαραγγιού. Μια διαδρομή που στοχεύει να ενδυναμώσει την περιοχή τόσο του Δυτικού παραλιακού μετώπου, όσο και της ενδοχώρας του Βόρειου τμήματος του Ρεθύμνου.

Α' είσοδος: Πάρκο & Παράκτια Διαδρομή

Δημιουργείται ένα σημείο εκκίνησης στο παράκτιο μέτωπο του Ρεθύμνου, το οποίο λειτουργεί ως πύλη προς το εσωτερικό του φαλαγγιού. Εκεί προτείνεται ένα πάρκο - υγροτόπιο, που στοχεύει στη διάνοιξη του μπαζωμένου πέρασματος του ρέματος προς τη θάλασσα. Από εκεί ξεκινά η διαδρομή που ακολουθεί το ρέμα προς την ενδοχώρα και καταλήγει στους πρόποδες του όρους Βρυσίνα, ενοποιώντας τη διαδρομή με το μονοπάτι Ε4 αλλά και τα αρχαιολογικά ευρήματα στη κορυφή του όρους.

Β' είσοδος: Γάλλος και το Αθλητικό Κέντρο

Σύνδεση του οικισμού του Γάλλου, στο οποίο συναντώνται σημαντικές δραστηριότητες όπως το Πανεπιστήμιο και το Αθλητικό κέντρο. Κατ' αυτό τον τρόπο, προτείνεται η εγκάρσια σύνδεση του οικισμού του Γάλλου με τους "απέναντι", όπως τα Τρία Μοναστήρια, ενδυναμώνοντας τις σχέσεις μεταξύ του. Τέλος, στο σημείο αυτό συγκεντρώνεται πλήθος βιομηχανιών, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την ιδιαίτερη πανίδα και τη χλωρίδα του ρέματος.

Γ' είσοδος: Μύλος Σαουνάτσιδων - εκκλησάκι Αγ.Αντωνίου

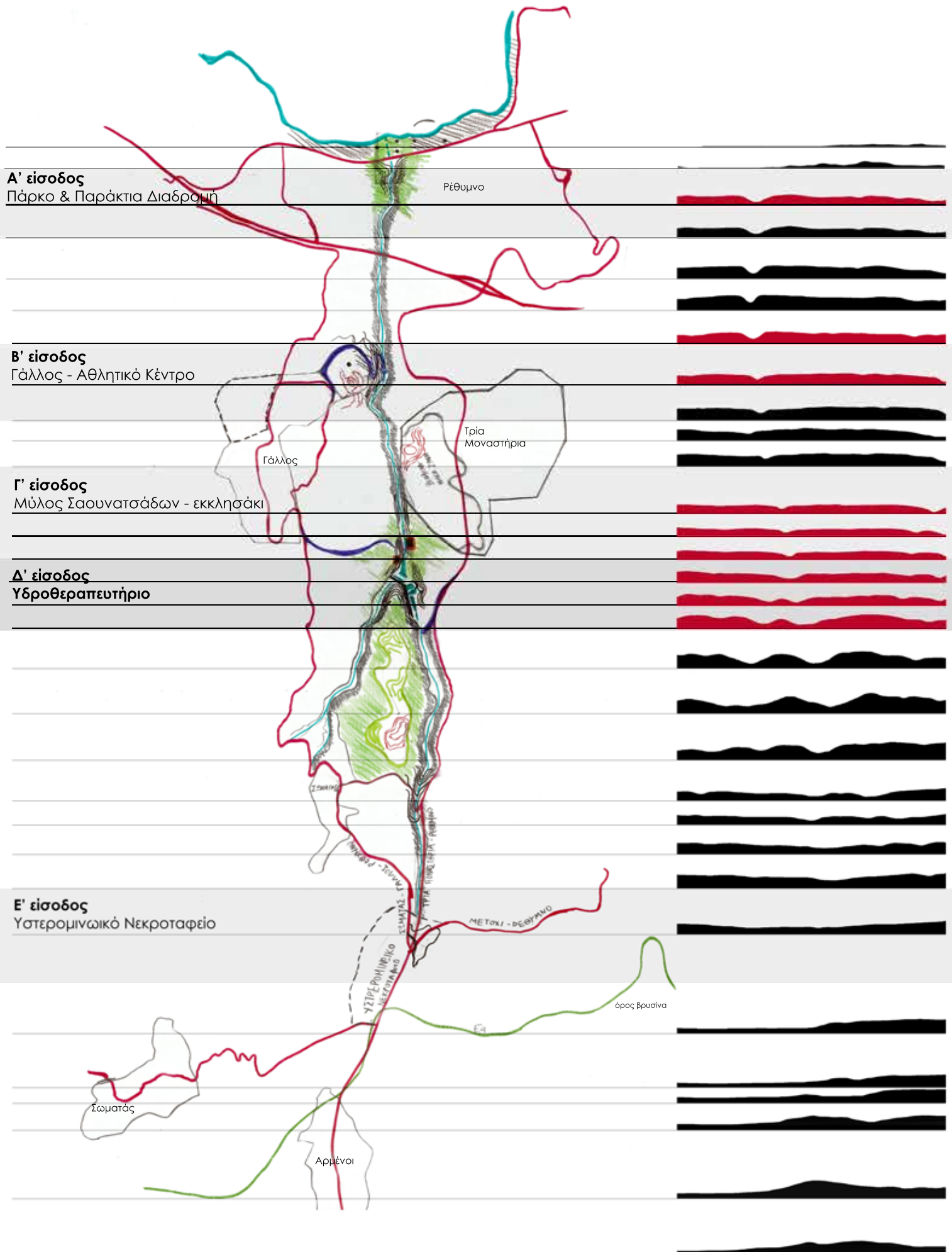
Στη συνολική στρατηγική, σημασία δίνεται στα πολιτιστικά ίχνη που υπάρχουν κρυμμένα στο ρέμα και πως αυτά να επανεμφανιστούν. Έτσι, μια σημαντική στάση στη διαδρομή θα αποτελέσουν ο Μύλος Σαουνάτσιδων και το εκκλησάκι Αγ.Αντωνίου, όπου βρίσκονται παράλληλα στο ρυάκι.

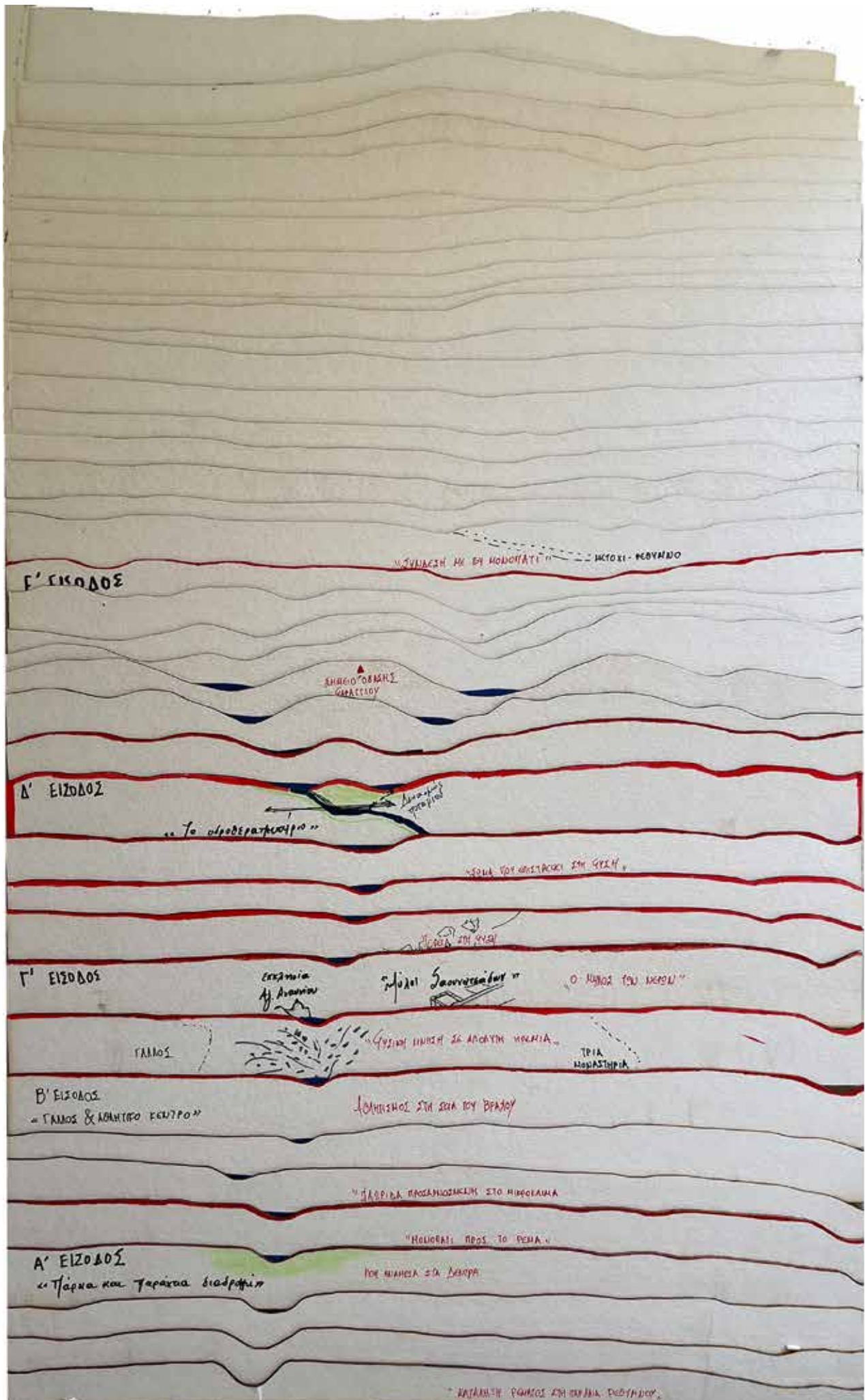
Δ' είσοδος: Υδροθεραπευτήριο

Με στόχο τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης του ανθρώπου με το νερό, ένα κέντρο υδροθεραπείας και ευεξίας, στο σημείο διακλάδωσης του ρέματος, γίνεται τόπος όπου το νερό δεν είναι απλώς φυσικό στοιχείο, αλλά εμπειρία, μνήμη και αναγέννηση. Το υδροθεραπευτήριο διαμορφώνεται, μετασχηματίζοντας το ιδιαίτερο ανάγλυφο του τοπίου, στις βασικές χαράξεις του κτιρίου, οι οποίες αναδύονται οργανικά από το φυσικό έδαφος.

Ε' είσοδος : Υστερομινωικό Νεκροταφείο

Η διαδρομή ολοκληρώνεται στον Παραδοσιακό οικισμό των Αρμένιων στον αρχαιολογικό χώρο του Υστερομινωικού Νεκροταφείου, δημιουργώντας μια ολοκληρωμένη εμπειρία μέσα από τη μνήμη, την ιστορία αλλά και τη φύση.

05.

ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ

Με στόχο τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης του ανθρώπου με το νερό, ένα κέντρο υδροθεραπείας και ευεξίας δημιουργείται στο σημείο διακλάδωσης του ρέματος, μετατρέποντας το φυσικό στοιχείο του νερού σε εμπειρία, μνήμη και αναγέννηση. Αφετηρία της επέμβασής μας αποτέλεσε η ιδιαιτερότητα του τοπίου: το ρυάκι διακλαδίζεται, ενώ πίσω του ορθώνεται ένας λόφος, και δεξιά-αριστερά η υψομετρική διαφορά του φαραγγιού παραμένει έντονη.

Κύρια χειρονομία υπήρξε ο ανασχηματισμός των υφιστάμενων υψομετρικών γραμμών, οι οποίες αποτέλεσαν τις βασικές χαράξεις του κτιρίου, οδηγώντας στη δημιουργία ενός αρχιτεκτονικού οργανισμού που γεννιέται από το ίδιο το έδαφος. Ο στόχος δεν ήταν μια επέμβαση που να χάνεται μέσα στον λόφο, αλλά μια αρχιτεκτονική που αναδύεται μέσα από αυτόν.

Έτσι, τοίχοι και τοιχεία που εδράζονται στο ανάγλυφο αρχίζουν να συνομιλούν με το περιβάλλον, διαμορφώνοντας το κτίριο. Παράλληλα, εγκάρσιες χαράξεις εκτείνονται κάθετα στο βουνό, παράλληλες μεταξύ τους, δημιουργώντας μια δυναμική και συγκρουσιακή σχέση μεταξύ φυσικού και τεχνητού.

Οι τοίχοι αυτοί ορίζουν γραμμικά διαφορετικούς όγκους, καθένας από τους οποίους φιλοξενεί διαφορετικά είδη υδροθεραπείας. Η σύνθεση ολοκληρώνεται με μια ιδιαίτερη χειρονομία: ένα βατό δώμα, προσβάσιμο από την αρχή και το τέλος της γραμμικής διαδρομής. Προσφέρει στον επισκέπτη μια εμπειρία περιπλάνησης και ανακάλυψης του τοπίου από ένα ανώτερο επίπεδο.

Ιστορική εξέλιξη λουτρικών εγκαταστάσεων

610 - 31 π.Χ.
Αρχαία Ελλάδα

Στην αρχαία Ελλάδα του 1500 π.Χ. το θερμό νερό παρήλανε στογρό, συμπιέση περιποίησης και συνδέθηκε με την πύλη θρησκευτικών καθήκοντων.

Πιο συγκεκριμένα, ο Ηρόδοτος είναι ο πρώτος που μετέφερε συστηματικά τις κοινότητες πηγές. Ήπια ο Αριστοτέλης μίλησε για τις θερμές πηγές και τις θεραπευτικές ιδιότητες. Ήλως, ο Ιπποκράτης, ο επιπλέον της λουτροθεραπείας, προχώρησε σε κατηγοριοποίηση των υδάτων, με τα αποτελέσματα των πειραμάτων και των δύο να είναι ιατρικά αποδοτικά έως σήμερα.

Μεγάλα λουτρά (άνδρες - γυναίκες)

Τα λουτρά της κλασικής αρχαιότητας διακρίνονται: 1. **Λουτρά σε γυνάσσια** στα οποία είχαν πρόσβαση κοινώς αθλητές και αργότερα επαγγελματίες 2. **Δημόσια λουτρά** ή βαλανεία που τοποθετούνταν στα κέντρα των πόλεων προς χρήση από τους πολίτες 3. **Λουτρά σε ασκλήτεια** κτλ για θρησκευτική χρήση.

Χώροι: Ιμάτιοφυλάκιο Ερρίδιο-Θεωμενόμενος χώρος Αλατήριο

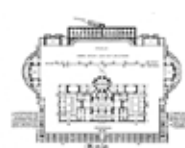
Διαδικασία: 1. Κρύο ντους για να ξυπνηθούν οι αθλητές 2. Μασάζ για ενυδάτωση επιδερμίδας 3. Χλιαρό λουτρό 4. Αιμάλουτρο

31 π.Χ.-324 μ.Χ.
Ρωμαϊκή περίοδος

Τα χρόνια της ρωμαϊκής περιόδου, οι πηγές χρησιμοποιούνταν για αθλητικούς και θεραπευτικούς σκοπούς και για λόγους υγιεινής. Με την ανέγερση όμως των λουτρικών εγκαταστάσεων να μην περιορίζεται από την ύπαρξη θερμωματοειδών πηγών αλλά να μετατρέπονται πλέον σε συμπλέγματα δραστηριοτήτων και κοινωνικής ζωής, καθώς συννοηθούν από κτίρια διαφορετικών χρήσεων και γίνονται σημεία με αθλητικό, πολιτικό, πολιτιστικό χαρακτήρα.

Οι Ρωμαίοι, βασίζοντο στην οργάνωση των ελληνικών γυμνασίων, υιοθέτησαν τριμερή διαχωρισμό και μικτά μπάνια (mixta balnea) και εξέλιξαν αυτόν τον λουτρικό τύπο σε κτίρια μεγαλύτερης κλίμακας και μνημειακού χαρακτήρα.

Τα λουτρά της ρωμαϊκής περιόδου διακρίνονται: 1. **Λουτρά:** θερμά λουτρά 2. **Βαλνεία:** λουτρά από πηγές πόσιμο νερό 3. **Thermae:** θερμά λουτρά μεγαλύτερης κλίμακας, απόγονοι των ελληνικών γυμνασίων

Υπηρεσίες: Μασάζ, αποτρίχωση, περιποίηση όρων, αισθητική προσώπου και σώματος.

Ευάλνα ανοίγματα για να ζεσταίνουν τους χώρους. Τοποθέτηση υαλοπινάκων και κτιρίου νοτιοδυτικά, παθητικό σύστημα θέρμανσης.

Χώροι: Αποδυτήρια-Γυμναστήριο-Χώροι ηλιοσμού-Ίδρωτήρια με ρεύμα θερμού αέρα

4ος - 15ος μ.Χ.
Μεσαιώνας

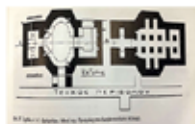
Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, η πρακτική των λουτρών υπέστη μια υποβάθμιση καθώς θεωρήθηκε ότι δεν είναι συμβατή με το χριστιανικό πρότυπο. Η λύση προαναποδείχθηκε προς την καθαρότητα και τη θεραπεία ως προκατάληψη, ενώ στα ώριμα χρόνια έλαβε έναν πιο κοινωνικό χαρακτήρα, καθιστώντας τις λουτρικές δομές ως σημεία ενδιαφέροντος και τη μοναδική διέξοδο των γυναικών.

Τα δημόσια λουτρά υπήρξαν λίγα ασύλου, καινούργια παρανόμων. Επίσης ήταν ελεύθερα για τους άπορους υγιεινής με αποτέλεσμα τη διάδοση δερματικών ασθενειών.

Λουτρά σιμών με βότανα, χρήση σε αιμαλούτρα.

Τα λουτρά κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα διακρίνονται: 1. **Ιδρωτήρια**, που εντοπιζόνταν σε ανάκτορα και επαύλεις 2. **Δημόσια**, που χωροθετούνταν στα κέντρα των πόλεων αν προαρίζονταν για χρήσεις υγιεινής, και στα προάστια κοντά σε θερμές πηγές αν προαρίζονταν για θεραπευτικούς σκοπούς 3. **Μοναστηριακά**, που παρήκαν θεραπεία έναντι αμοιβής.

4ος - 15ος μ.Χ.
Βυζάντιο

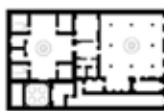

Λουτρό εξογκισμού, επικονιστήριό πιστού με τον Θεό στον Χριστιανισμό. Συμμετοχή χριστιανών στις καθημερινές συνήθειες ρωμανοκρατούμενων, δηλαδή τα λουτρά. Φυσικά, οι χριστιανοί έβλεπαν ζητήματα τρόπου συμμετοχής και ένδοξης στα λουτρά.

Διαχωρισμός λουτρικών εγκαταστάσεων σε δημόσια για τους άπορους και ιδιωτικά που περιλάμβαναν περισσότερες υπηρεσίες μεγάλης κλίμακας.

Όπως και στα ρωμαϊκά λουτρά, έτσι και στο Βυζάντιο, το φως έπαιζε σημαντικό ρόλο, όπου εισέρχονταν στο χώρο από μικρές τρύπες και ανοήματα σε ψηλά σημεία του κτιρίου, ενώ τη νύχτα το φως έρχονταν από τα αναμμένα καντήλια.

15ος - 19ος μ.Χ.
Ισλαμικά λουτρά

Ήταν τρεχούμενο νερό και έχε σπάσιμο και έντονο διάκοσμο και μυστέρι.

Διαδικασία:
1. Αποδυτήριο
2. Θάλαμος κρύας καμάρας με χλιαρό σμή
3. Θάλαμος θερμής καμάρας και στη μέση βρισκόταν ένας κεντρικός λίθος.
4. Ατομικοί θάλαμοι με ισχυρά θερμωμένα μαρμαρα για να ξαπλώνουν.
5. Δεξαμενή κρύου και ζεστού νερού για ξιζγάλημα.
6. Χρόνος ξεκούρασης μεζωνάνας.

Οι ισλαμικές λουτρικές δομές διακρίνονται σε δύο τύπους:

1. **Ισλαμικές (καρβές): κοντά σε πηγές με στόχο τη θεραπεία** (ισλαμική θεραπεία για το αναπνευστικό και αιμόλουτρο για το κυκλοφορικό σύστημα). Δεν υπήρχε δηλαδή η ιαματική κατάδυση του νερού των πηγών για παθή.

2. **Δημόσια χαμάμ** στα κέντρα των πόλεων με στόχο την καθαρότητα μέσα από μια κοινωνική και θρησκευτική διάσταση.

Τα χαμάμ ήταν μέσο κοινωνικής προβολής και κυριαρχούσαν στην τουρκική ζωή. Τα δημόσια αυτά λουτρά στην οθωμανική κοινωνία αποτελούσε κοινωνική ανάγκη, τόσο ξεκούρασης - συνάντησης - ψευδώνων - συνάντησης - επαγγελματικών συμφωνιών.

15ος - 18ος μ.Χ.
Αναγέννηση - Μπαρόκ - Νεοκλασικισμός

Το μέσο του 18ου αιώνα καταγράφεται αναδιοργάνωση των λουτρικών εγκαταστάσεων, και χάρος να αποδοκιμασθεί από τα ιστορικά πρότυπα, σχεδιασμός γίνεται με πιο γοργούς ρυθμούς, συνδυάζοντας από τις φιλοσοφικές ιδέες του διαφωτισμού. Τα πρώτα λουτρικά κτίρια, λοιπόν, σχεδιάζονται με αναφορά τη μορφολογική διάταξη των παλατιών. Εκτός από τους κυρίως λουτρικούς χώρους, περιλάμβαναν διάφορες μικρές αίθουσες όπως υποδοχή, αναμυστήριο και χώροι ανάπαυσης που αποτελούσαν και την καρδιά του συγκροτήματος, αλλά και αίθουσες για ομαδικά μπάνια. Για τη σύνθεση αυτών σημαντικό ρόλο έπαιξε η θέα και το οπτικό περιβάλλον.

Τα λουτρά είχαν χαρακτηριστική αρχιτεκτονική με ζώντα δοκάρια και στήλες που θύμιζαν τις κλασικές δομές των ιωνικών κτιρίων. Στο εσωτερικό, συχνά υπήρχαν τοιχογραφίες που απεικόνιζαν φυσικά τοπία.

1603-1868
Περίοδος Έντο

Τύποι λουτρών κατά την Περίοδο Έντο:
Εντό: Τα δημόσια λουτρά (σιντό) αποτελούσαν κεντρικό σημείο κοινωνικοποίησης για τις κοινότητες της εποχής. Τα σιντό ήταν αρχικά απλές εγκαταστάσεις, αλλά με τον καιρό εξελίχθηκαν σε πιο περίτεχνα κτίρια με διακόσμηση που αντιστοιχούσε το καλλιτεχνικό στυλ της περιόδου. Οι επισκέπτες μπορούσαν να καθαριστούν και να χαλαρώσουν σε μεγάλα κοινά λουτρά γεμάτα με ζεστό νερό.

Ουάν: Αυτά είναι τα φυσικά ιαματικά λουτρά που αντλούσαν νερό από γεωθερμικές πηγές. Η Ιαπωνία, όπως γνωστό, ενάρη την παροχή, δοθέντα πλήθος σιντόν, τα οποία είχαν και θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ουάν δεν ήταν μόνο χώρος καθαρισμού αλλά και πνευματικής αναζωογόνησης.

Τα λουτρά είχαν χαρακτηριστική αρχιτεκτονική με ζώντα δοκάρια και στήλες που θύμιζαν τις κλασικές δομές των ιωνικών κτιρίων. Στο εσωτερικό, συχνά υπήρχαν τοιχογραφίες που απεικόνιζαν φυσικά τοπία.

20ος - 21ος μ.Χ.
Σύγχρονη εποχή

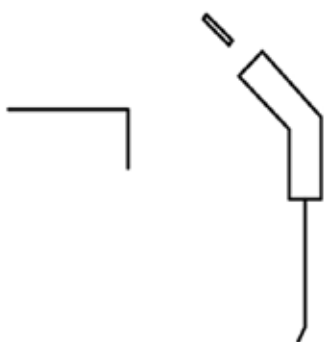

Οι αρχές του 20ου αι. έφεραν πολλές αλλαγές στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό προσκήνιο. Η νέα βιομηχανική αστική τάξη αντιμετώπιζε την λουμορθεραπεία ως μία κοινωνική, συμματική και μηχανική ανάγκη με αποτέλεσμα την ραγδαία ανάπτυξη της υδροθεραπείας.

Δημόσια λουτρά και Σπα
Δημόσια λουτρά και κέντρα σπα που συνδυάζουν παραδοσιακές πρακτικές με σύγχρονες ενόσεις. Τα ιαματικά λουτρά είναι ιδιαίτερα δημοφιλή σε περιοχές με φυσικές θερμές πηγές, όπου οι άνθρωποι έρχονται για να επωφεληθούν από τα μεταλλικά στοιχεία που περιέχονται στο νερό.

Προσωπικές Εγκαταστάσεις
Στα σπια, οι λουτρικές εγκαταστάσεις έχουν γίνει υπέροχο πιο εύληπτες, με μπάνια που περιλαμβάνουν μπανιέρις υδρομασάζ, συστήματα ντους υψηλής πίεσης.

ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ

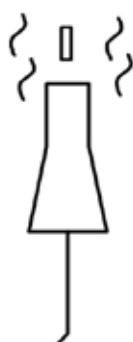

Είναι η χρήση ιαματικού νερού με πόση για θεραπευτικούς σκοπούς.

Διάρκεια Θεραπείας:
3-4 εβδομάδες

Οφέλη Θεραπείας:
-Ουροποιητικό και γαστρεντερικό σύστημα

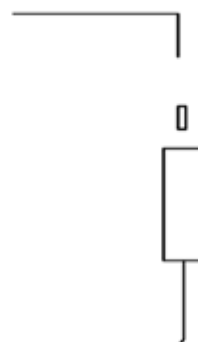
ΕΙΣΠΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Περιλαμβάνουν θεραπευτικά μείγματα φυσικών αερίων, αιθέρια έλαια ή φυτικά αποστάγματα

Διάρκεια Θεραπείας:
2 εβδ. με συχνότητα 1-2 φορές τη μέρα.
Οφέλη Θεραπείας:
-Αναπνευστικές λοιμώξεις
-Αλλεργίες
-Ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος
-Καταστάσεις φλεγμονής των

ΚΑΤΑΙΟΝΗΣΕΙΣ

Οι καταιονήσεις μπορεί να είναι ψυχρές, χλιαρές, θερμές και υπέρθερμες. Ως προς τον τρόπο εφαρμογής χωρίζονται σε καταιονήσεις υψηλής πίεσης και σε καταιονήσεις χαμηλής πίεσης

Διάρκεια Θεραπείας:
Καθημερινά 20' της ώρας

Οφέλη Θεραπείας:
Ρευματοπάθειες,
χαλάρωση των μυών

ΥΔΡΟΚΙΝΗΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ο συνδυασμός λουτροθεραπείας και κινησιοθεραπείας νερό αναφέρεται ως υδροκινησιοθεραπεία

Διάρκεια Θεραπείας:
5 έως 30 λεπτά

Οφέλη Θεραπείας:
-Είναι μία συμπληρωματική θεραπευτικής αγωγής ρευματικές παθήσεις του μ

ΗΛΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ός της
και της
μέσα στο
εται ως
ία.

ς:

χρήσιμη
μέθοδος
γής για τις
εις και τις
υοσκελετικού

ΛΑΣΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

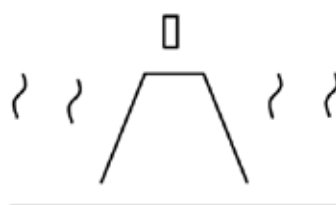
Ιαματική λάσπη, η οποία περιέχει
θρεπτικά συστατικά και μέταλλα.
Η λάσπη που χρησιμοποιείται
συνήθως προέρχεται από
συγκεκριμένες περιοχές,
πλούσιες σε μεταλλικά στοιχεία,
όπως άργιλος, οργανικές
ουσίες και ανόργανα άλατα.

Διάρκεια Θεραπείας:
20'-40'

Οφέλη Θεραπείας:

- Αποτοξίνωση του δέρματος
- Χαλάρωση και μείωση του στρες

ΗΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Οι ήχοι που χρησιμοποιούνται
συνήθως περιλαμβάνουν
φυσικούς ήχους, μουσική,
καθώς και δονήσεις

Διάρκεια Θεραπείας:
30' - 1 ώρα

Οφέλη Θεραπείας:

- Βελτίωση της συγκέντρωσης και της διανοητικής καθαρότητας
- Βελτίωση του ύπνου

ΑΡΩΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

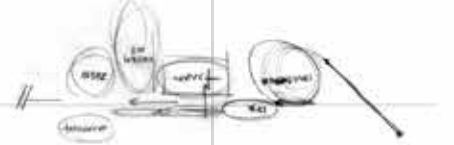
Τα αιθέρια έλαια προέρχονται
από εκχυλίσματα φυτών,
λουλουδιών, δέντρων και
βοτάνων και μπορούν να
χρησιμοποιηθούν με
διάφορους τρόπους, όπως
μέσω εισπνοής, μασάζ ή
λουτρών.

Διάρκεια Θεραπείας:
30' -45'

Οφέλη Θεραπείας:

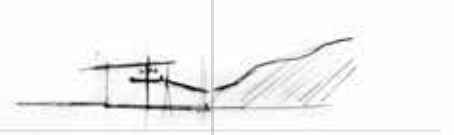
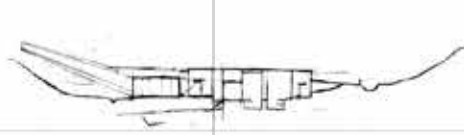
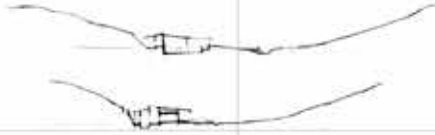
- Ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος
- Βελτίωση του ύπνου

Σκίτσα εξέλιξης ιδέας

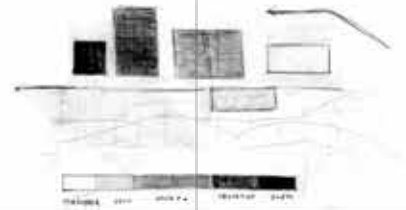
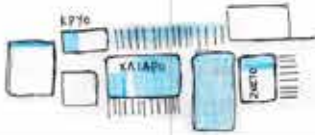

ανάλυση κίνησης και αντίληψης
στον εσωτερικό χώρο

διαφορετικές υδάτινες επιφάνειες

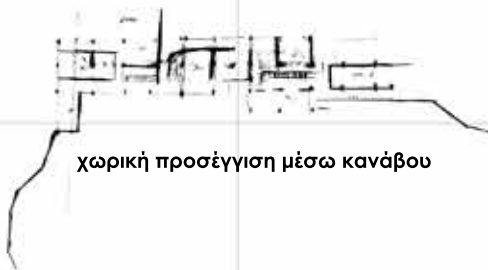

σηματικές τομές του κτιρίου

υδάτινη εμπειρία στον εσωτερικό χώρο

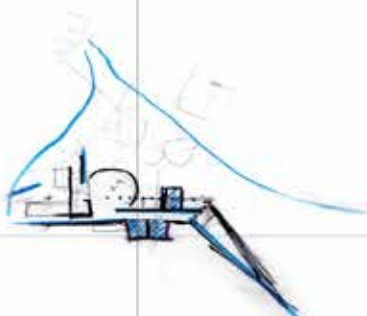
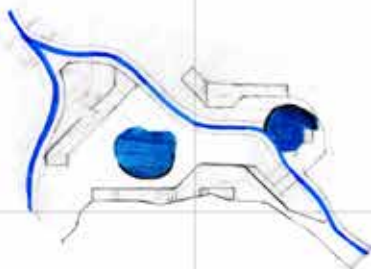
κατανομή θερμοκρασιών στις πισίνες

χωρική προσέγγιση μέσω κανάβου

αποτύπωμα γραμμής στο χώρο

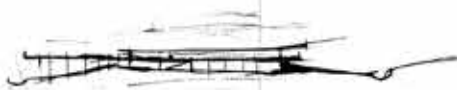
σύνθεση όγκων

συνύπαρξη μορφών και υδάτινης ροής

εσωτερική διάρθρωση των χρήσεων

ΧΩΡΟΙ ΥΑΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΚΡΥΟ-ΧΑΙΛΑΡΟ-ΖΕΣΤΟ ΝΕΡΟ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ
(ΑΤΜΟΛΟΥΤΡΟ-ΧΑΜΑΜ-ΑΡΩΜΑΤΟ
ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΗΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΕΙΣΠΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-
ΛΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ
ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ-ΝΤΟΥΖ-ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ
ΣΕΚΟΥΡΑΙΗ-ΧΑΛΑΡΩΣΗ

συνομιλία όψεων με το δημόσιο χώρο

σχηματικές όψεις

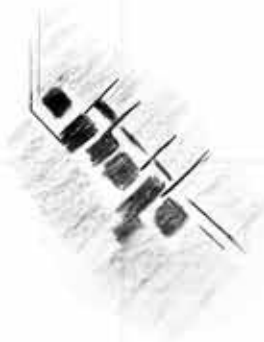
από τα ίχνη στη μορφή

το δώμα ως πέρασμα

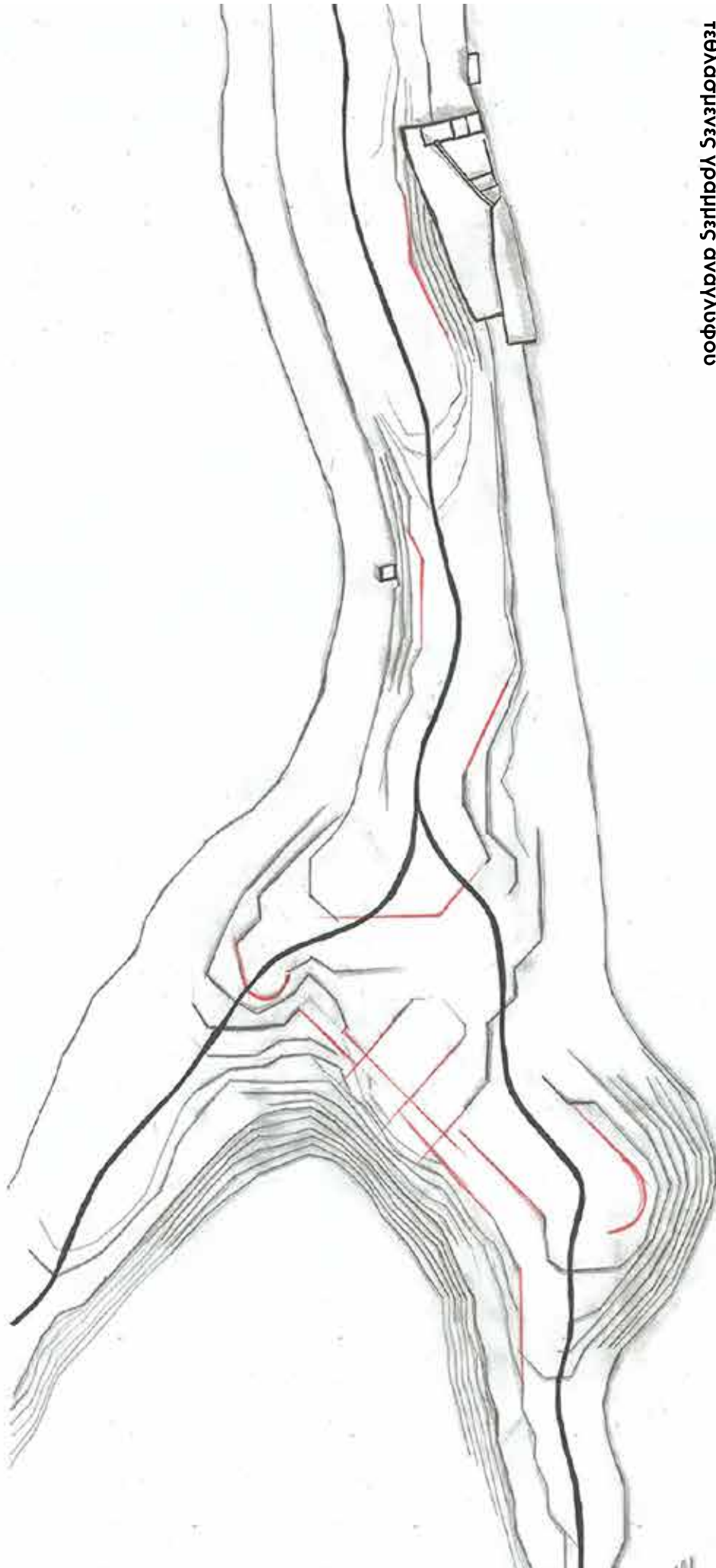
το νερό ως όριο - κατώφλι

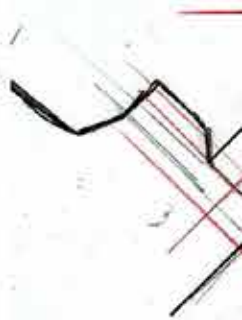
υδάτινη επιφάνεια & τοιχεία

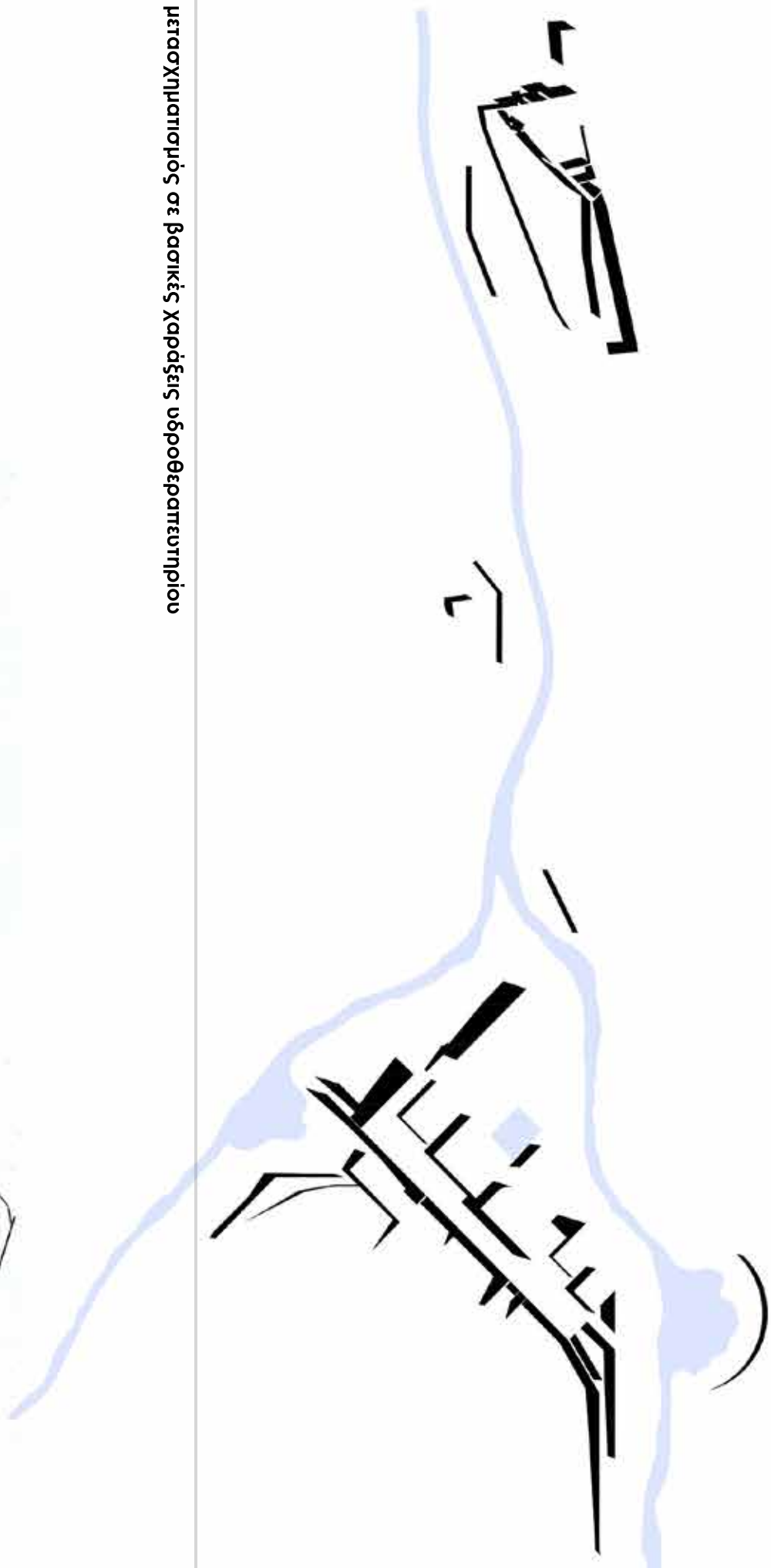

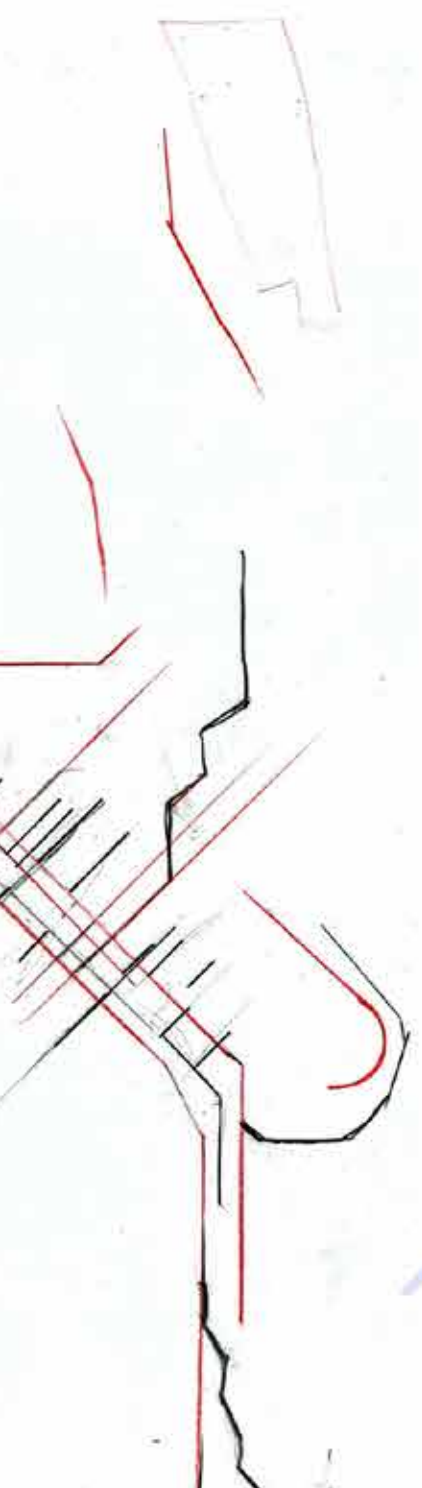
τεθλασμένες γραμμές αναγνώστου

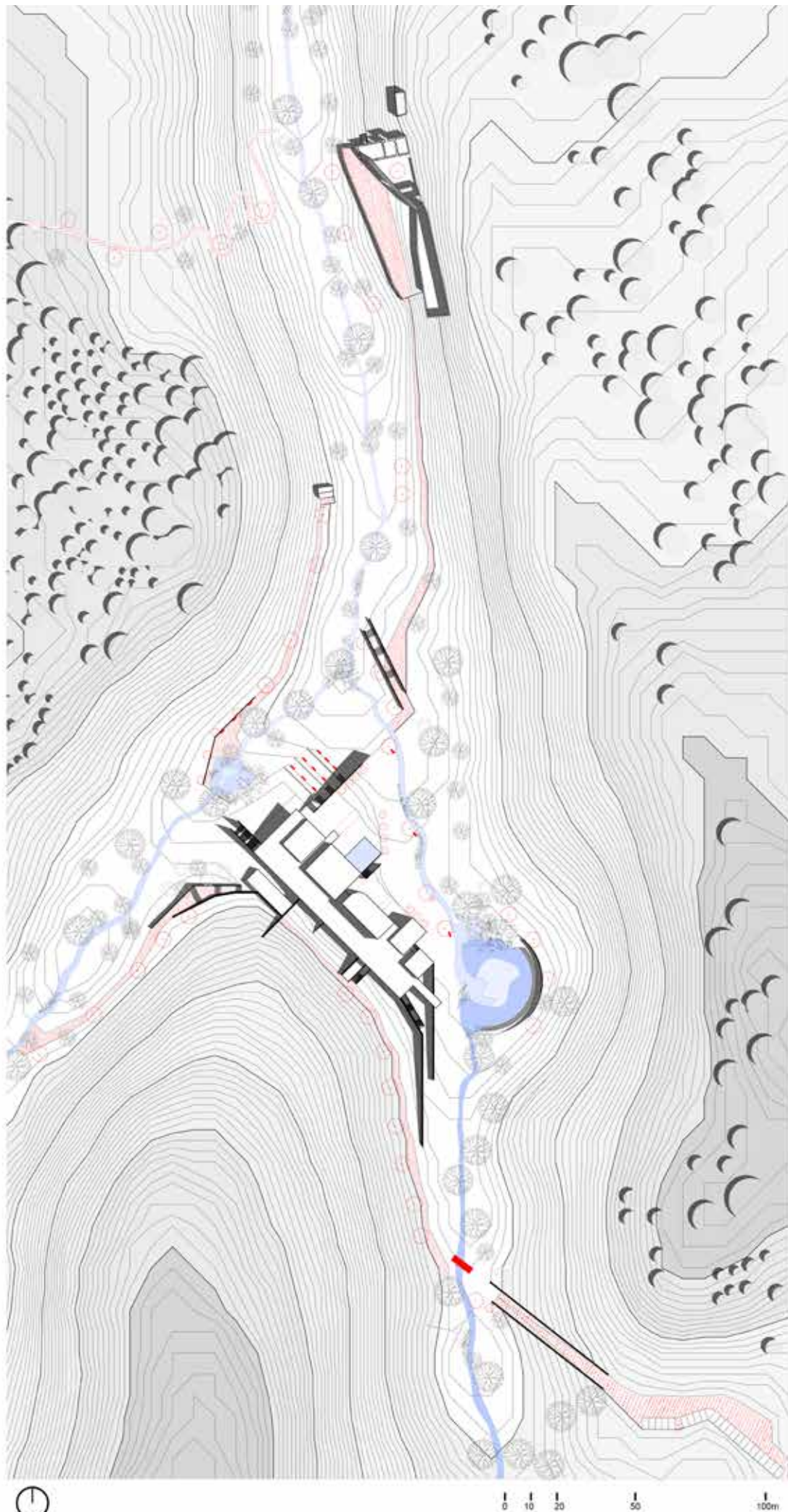
διδύγραμμο φως - σκιά

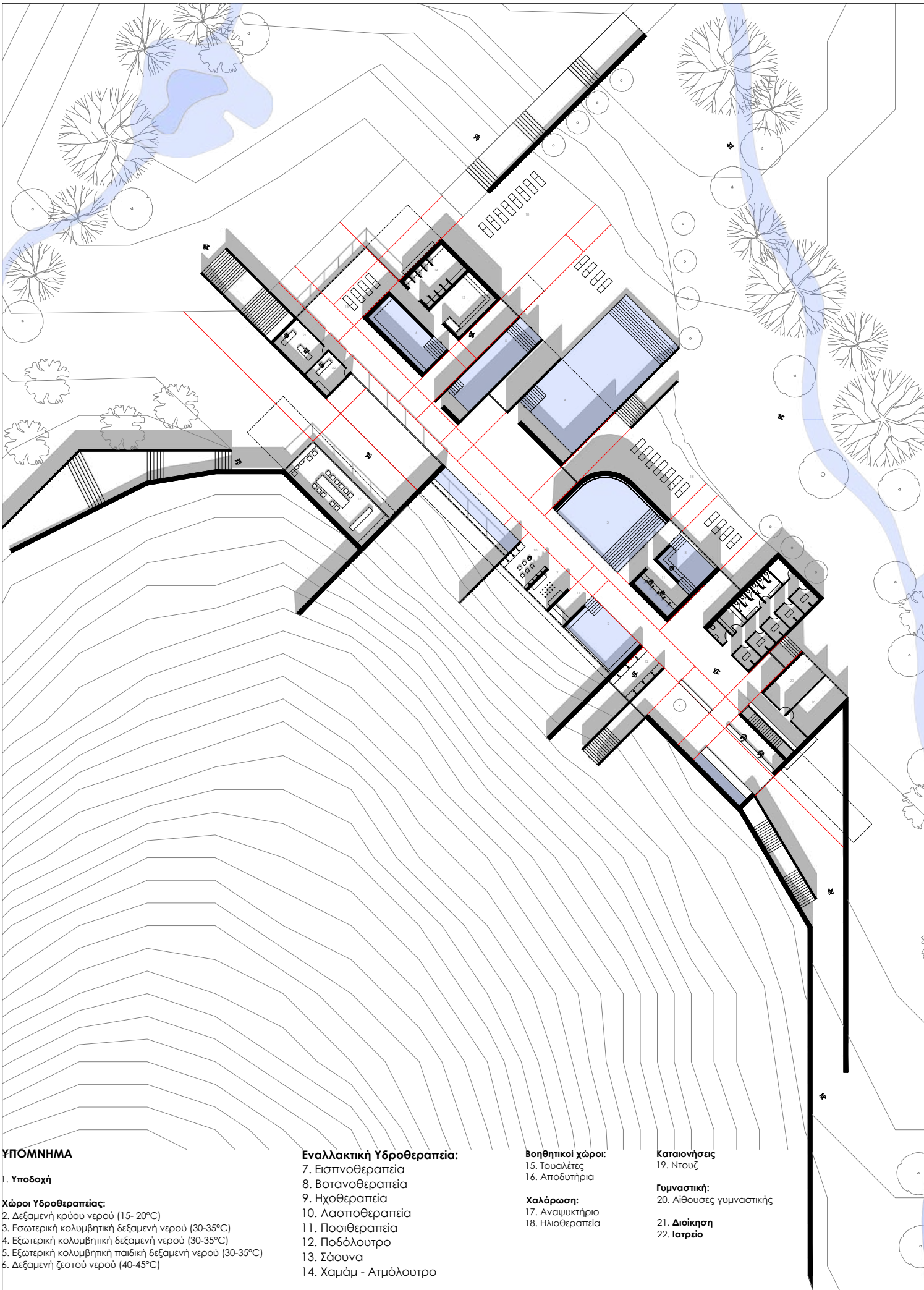

μετασχηματισμός σε βασικές χαράξεις υδροθεραπευτηρίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1. Υποδοχή

Χώροι Υδροθεραπείας:

2. Δεξαμενή κρύου νερού (15- 20°C)
3. Εσωτερική κολυμβητική δεξαμενή νερού (30-35°C)
4. Εξωτερική κολυμβητική δεξαμενή νερού (30-35°C)
5. Εξωτερική κολυμβητική παιδική δεξαμενή νερού (30-35°C)
6. Δεξαμενή ζεστού νερού (40-45°C)

Εναλλακτική Υδροθεραπεία:

7. Εισπνοθεραπεία
8. Βοτανοθεραπεία
9. Ηχοθεραπεία
10. Λασποθεραπεία
11. Ποσιθεραπεία
12. Ποδόλουτρο
13. Σάουνα
14. Χαμάμ - Ατμόλουτρο

Βοηθητικοί χώροι:

15. Τουαλέτες
16. Αποδυτήρια

Χαλάρωση:

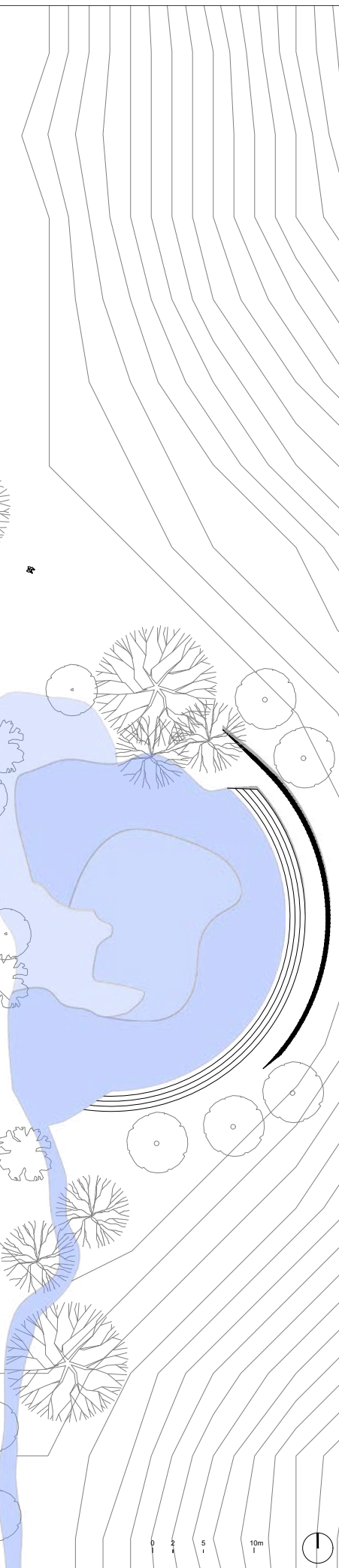
17. Αναψυκτήριο
18. Ηλιοθεραπεία

Καταιονήσεις

19. Ντους

Γυμναστική:

20. Αίθουσες γυμναστικής
21. Διοίκηση
22. Ιατρείο

Η γραμμική πορεία της κάτοψης οργανώνει τόσο τη ροή των χώρων όσο και τη διαδοχική εμπειρία της υδροθεραπείας. Από την αρχαιότητα και σε διάφορες ιστορικές περιόδους, τα λουτρά λειτουργούσαν ως είδος τελετουργίας, κάτι που αντανακλάται με σαφήνεια στην αρχιτεκτονική τους δομή. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις αναφορές, αναζητήθηκαν πολλαπλές και εναλλακτικές μορφές υδροθεραπείας, με πρόθεση την μύηση στη διαδικασία του λουτρού.

Οι βασικοί υγροί χώροι διαρθρώνονται με βάση τη θερμοκρασία του νερού, ξεκινώντας από τους πιο ψυχρούς προς τους θερμότερους. Στους τέσσερις κύριους πυρήνες (κρύο – χλιαρό – ζεστό) προσαρτώνται αντίστοιχοι χώροι εναλλακτικών θεραπειών, εμπλουτίζοντας την εμπειρία.

Η λειτουργική οργάνωση του κτιριολογικού προγράμματος διαμορφώνεται ως εξής:

Έναρξη διαδρομής

- Είσοδος / Γραμματεία
- Καταιονισμός: προετοιμασία του σώματος μέσω κάθετης ροής νερού

Πυρήνας 1 – Ψυχρός κύκλος

- Εμβάπτιση σε δεξαμενή κρύου λουτρού
- Ηχοθεραπεία
- Λασποθεραπεία

Πυρήνας 2 – Χλιαρός κύκλος

- Κεντρική εσωτερική δεξαμενή χλιαρού νερού
- Ηχοθεραπεία
- Αρωματοθεραπεία

Πυρήνας 3 – Εξωτερικός κύκλος

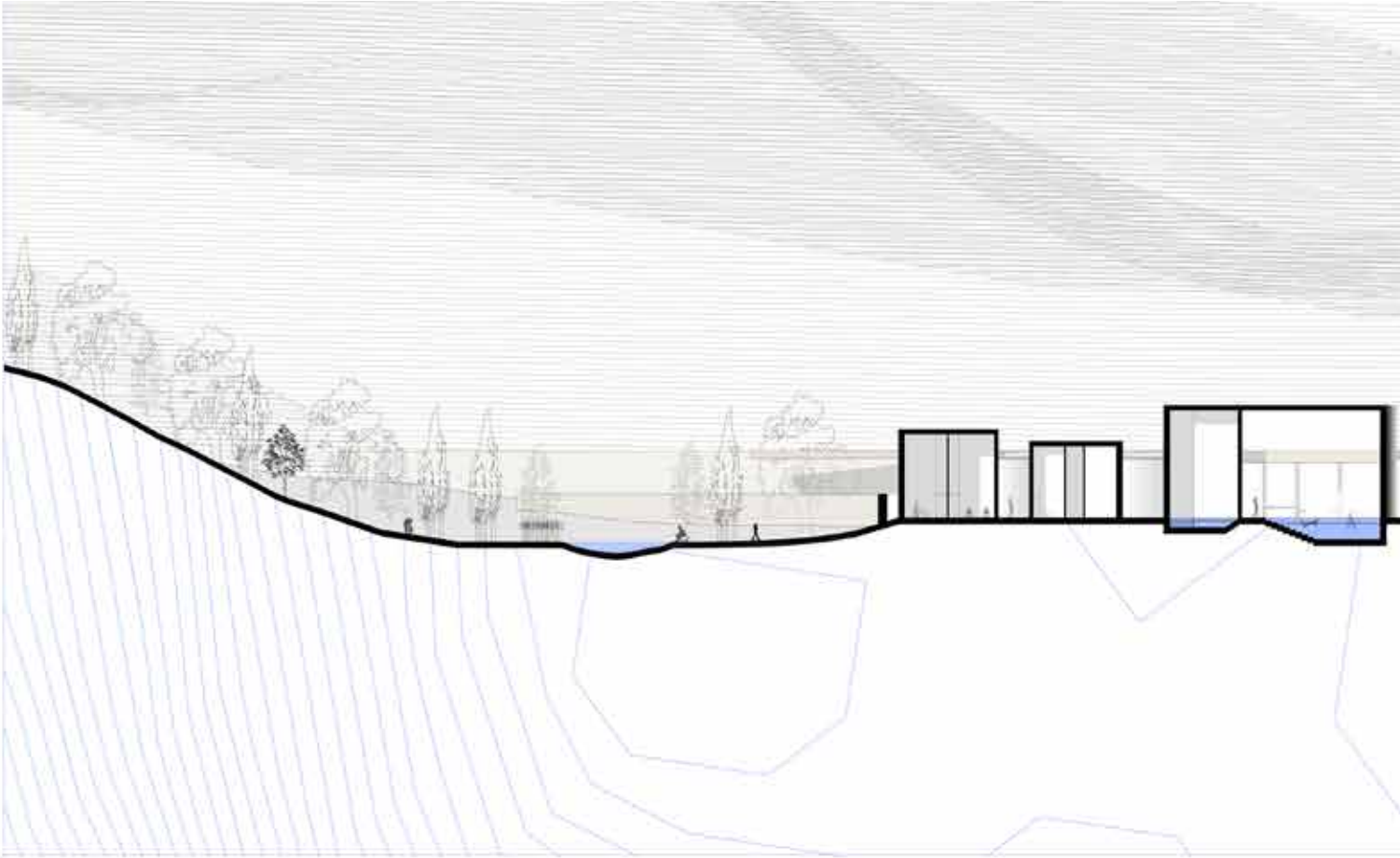
- Εξωτερική δεξαμενή υδροθεραπείας
- Παιδική δεξαμενή

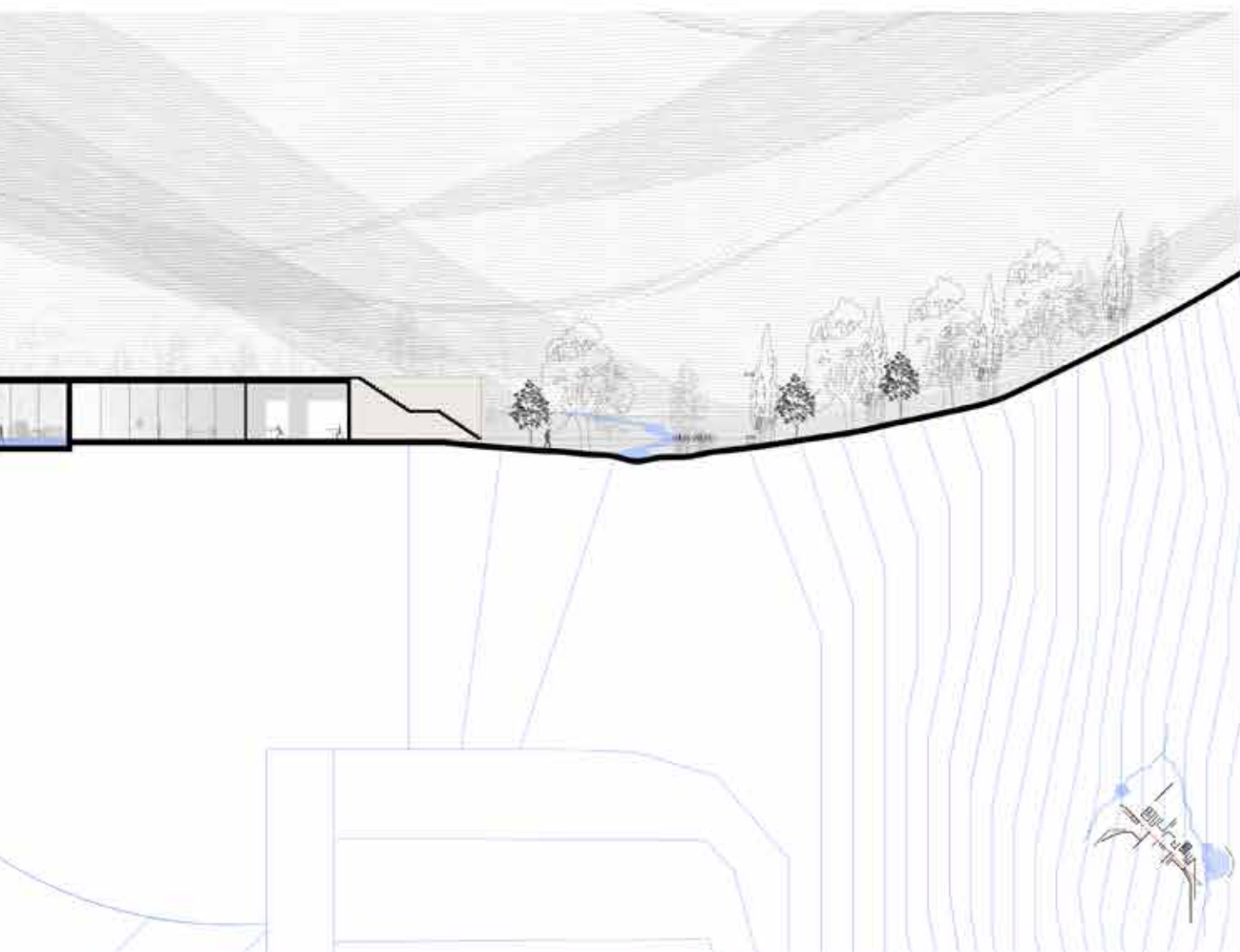
Πυρήνας 4 – Θερμός κύκλος

- Εμβάπτιση σε θερμό νερό
- Χαμάμ
- Σάουνα

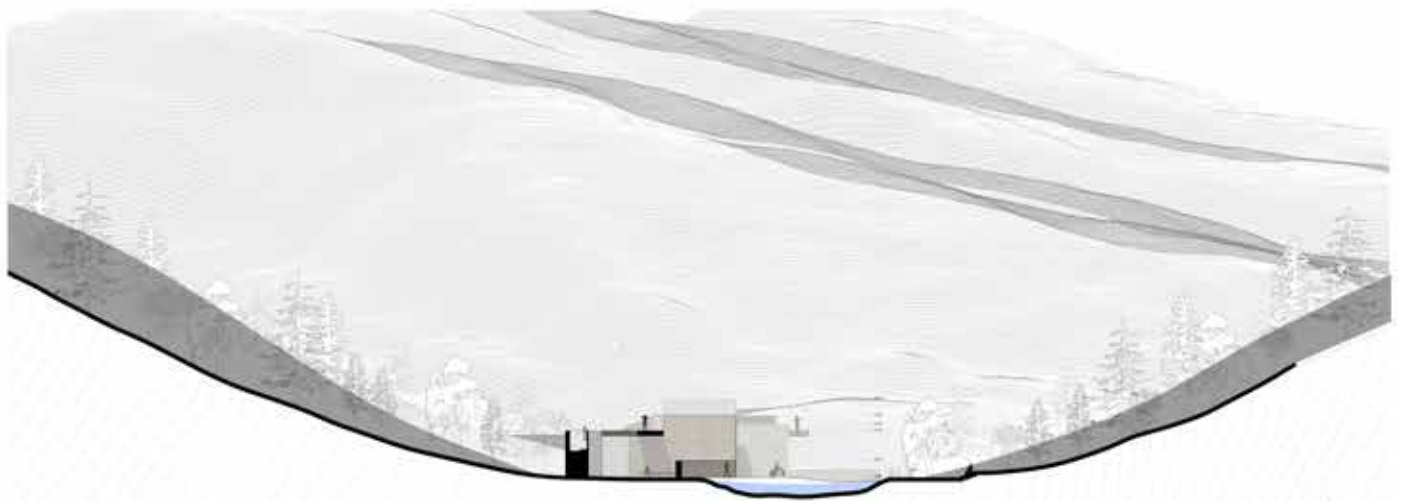
Ολοκλήρωση εμπειρίας

- Ηλιοθεραπεία και χαλάρωση στον χώρο αναψυχής και στο φυσικό τοπίο

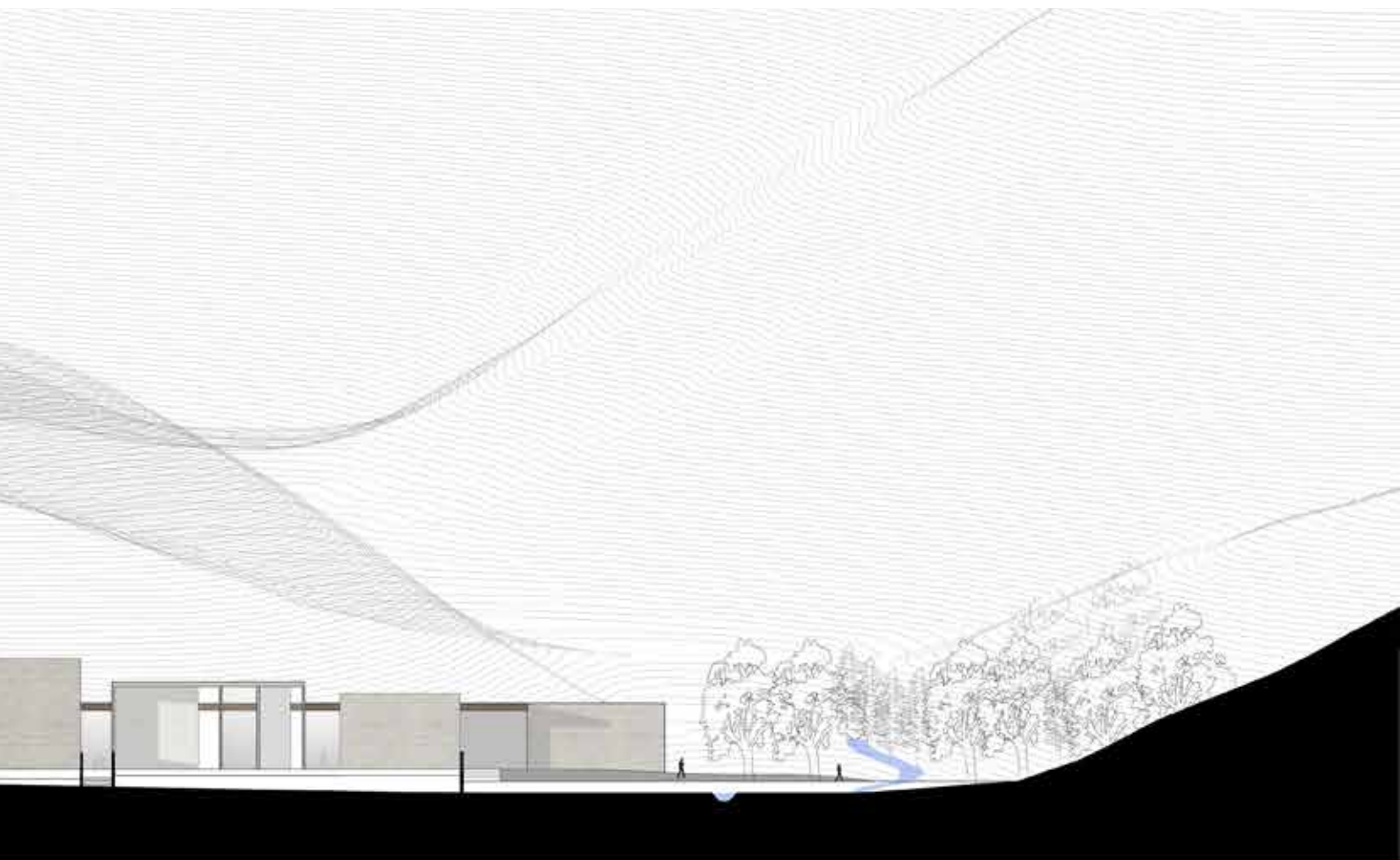

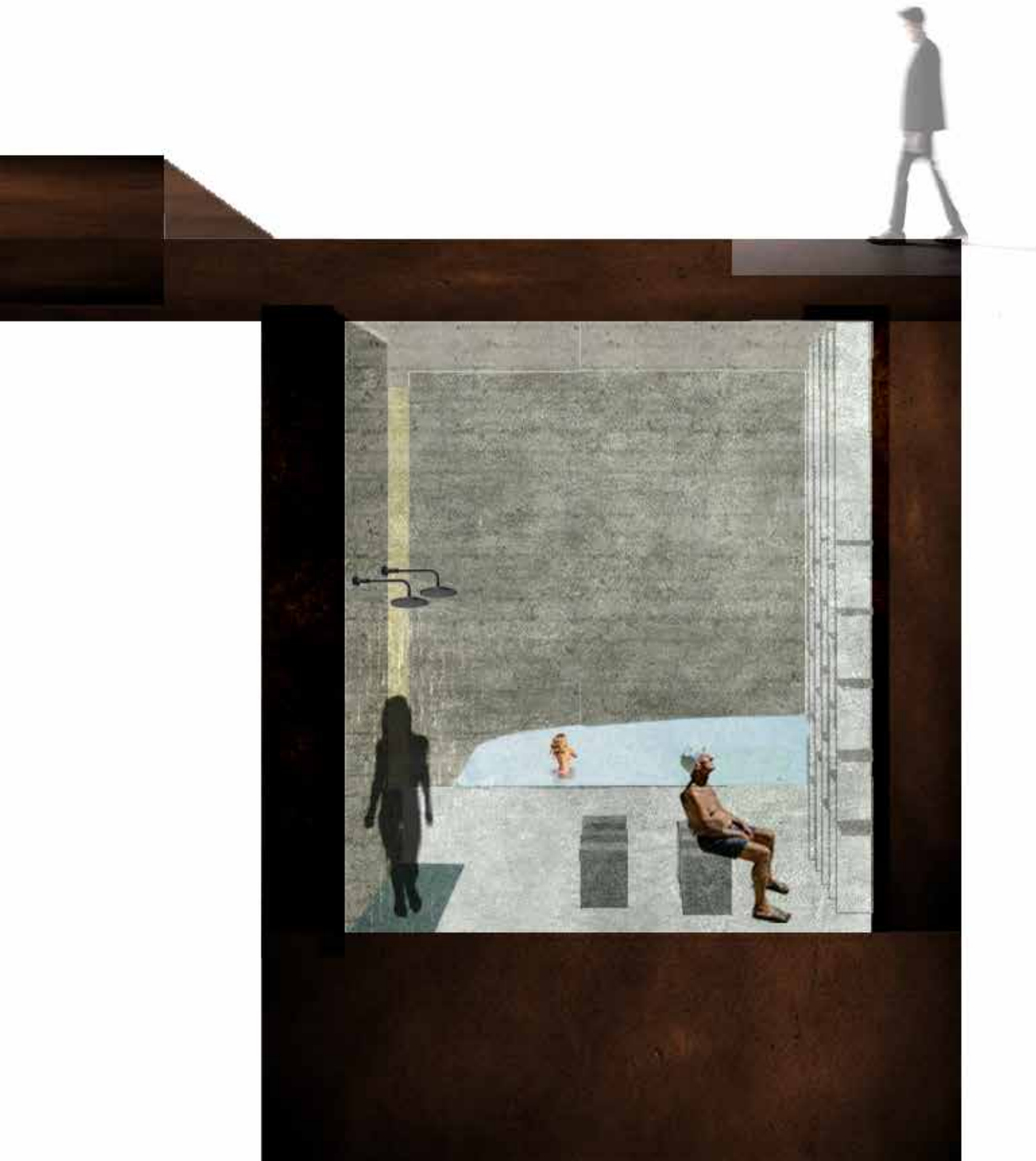

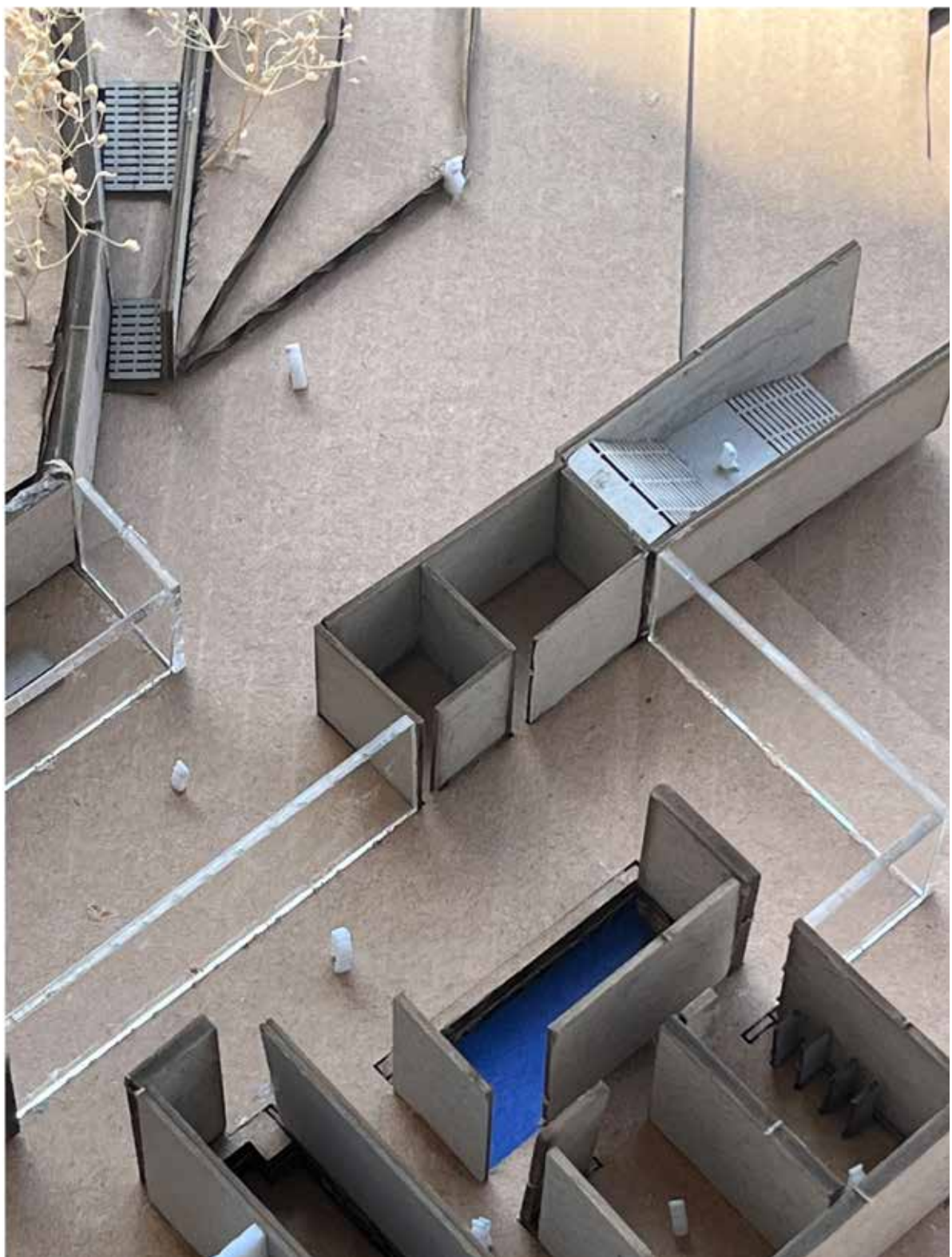

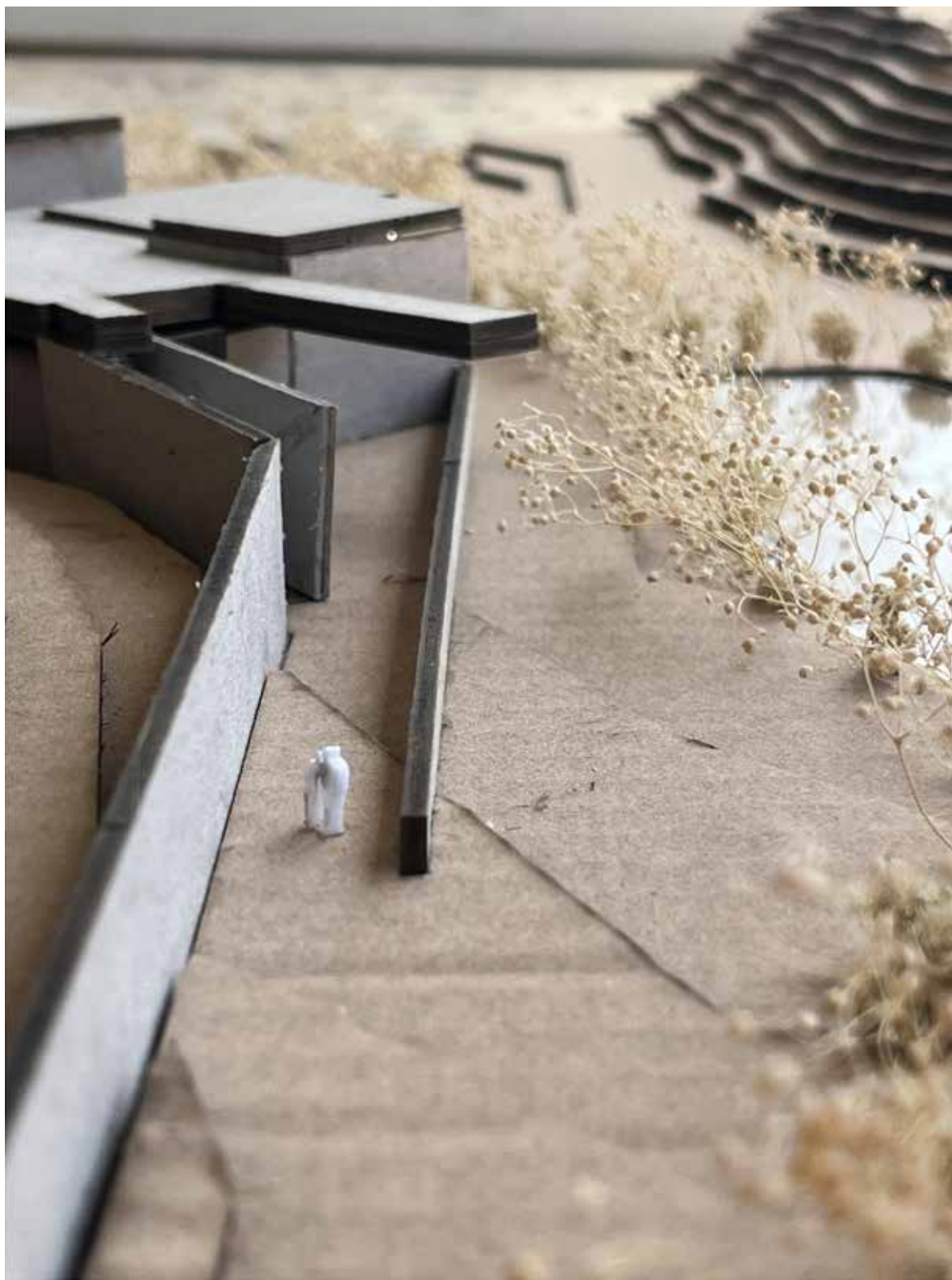

ΜΑΚΕΤΑ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ
κλ.1:200

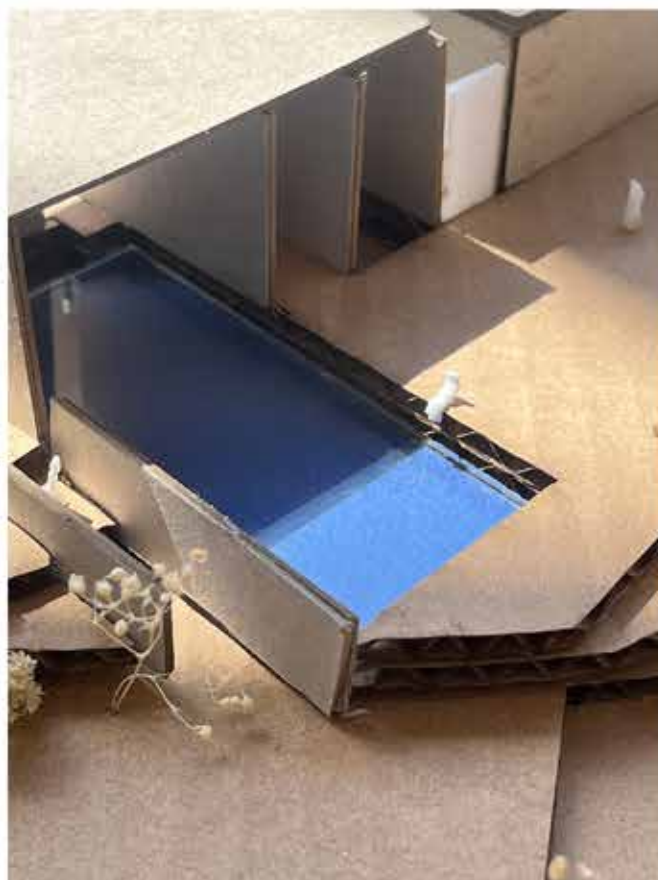

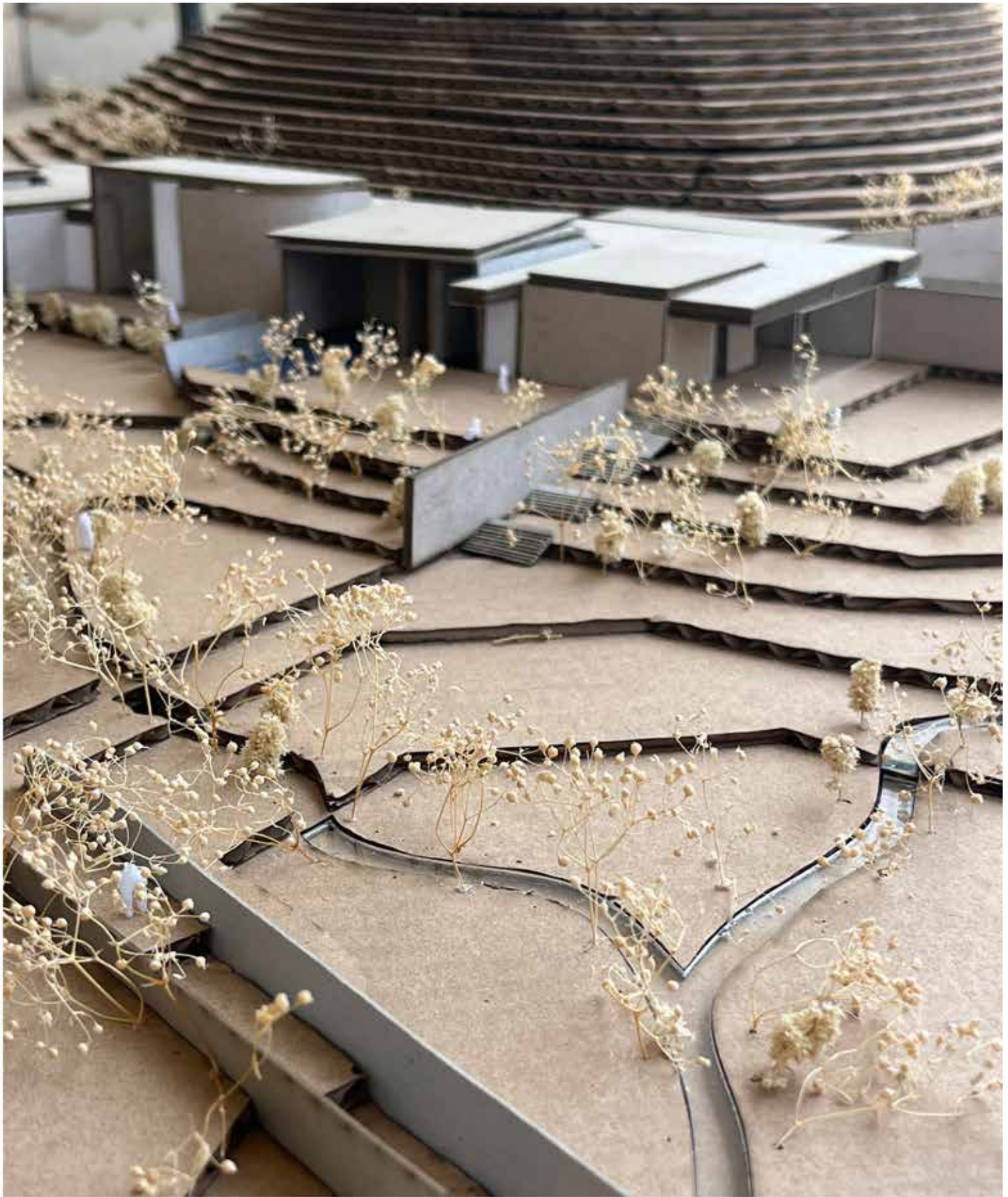

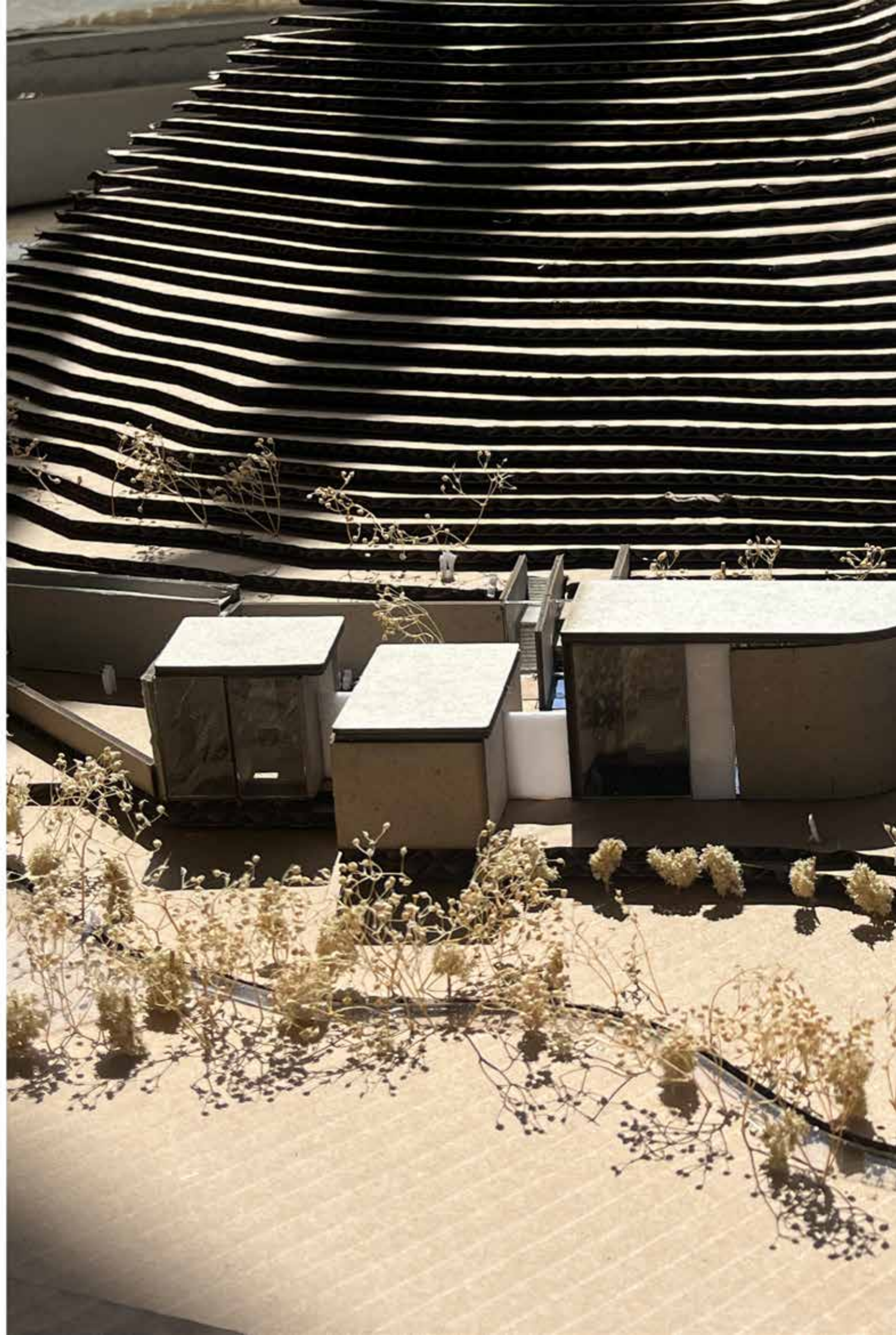

06. **ΑΝΑΦΟΡΕΣ**

Hammam Essalihine

Hammam Essalihine

Leça Swimming Pools

Leça Swimming Pools

Les Bains des Docks

Les Bains des Docks

Ιαματικές Πηγές της Λέσβου

Ιαματικές Πηγές της Λέσβου

Ιαματικές Πηγές της Λέσβου

Therme Vals Spa

Therme Vals Spa

Ευχαριστούμε πολύ τον κ.Τζομπανάκη για τη συνεργασία και την καθοδήγησή του στη διπλωματική μας εργασία, καθώς και τις οικογένειές μας και τους φίλους για τη στήριξή τους.
Τέλος, ευχαριστούμε την Ελευθερία για την πολύτιμη συνεισφορά της σε όλα!

